

“Brand Credit BOKT” MMC

31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə

**Maliyyə Hesabatları və
Müstəqil Auditorun Hesabatı**

MÜNDƏRİCAT

Maliyyə Hesabatlarının Hazırlanması və Təsdiq Edilməsi ilə Bağlı Rəhbərliyin Məsuliyyətinin Bəyanı.....2

Müstəqil Auditorun Hesabatı 3-4

MALİYYƏ HESABATLARI

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat 5

Mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabat..... 6

Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat..... 7

Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat 8

Maliyyə Hesabatları üzrə qeydlər..... 9-56

**MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI
RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNİN BƏYANI
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ**

Aşağıdakı bəyanat, müstəqil auditorun hesabatında göstərilmiş auditorun rəyində olan vəzifələr haqqında müddəalarla birgə oxunmalıdır və "Brand Credit BOKT" MMC (bundan sonra "Cəmiyyət") maliyyə hesabatları ilə əlaqədar rəhbərlik və müstəqil auditorlar arasında müvafiq vəzifə bölgüsünü əks etdirmək məqsədi daşıyır.

Rəhbərlik Cəmiyyətin 31 dekabr 2024-cü il tarixinə maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə bitən il üzrə fəaliyyətinin nəticələrini, pul vəsaitlərinin hərəkəti və kapitalda dəyişiklikləri Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına ("MHBS") müvafiq qaydada əks etdirən maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırlayarkən, rəhbərlik:

- Müvafiq mühasibat prinsiplərinin seçilməsi və uyğun olaraq tətbiq edilməsi;
- Məntiqli və məqsəduyğun qərarların və mülahizələrin qəbul edilməsi;
- Hər hansı əhəmiyyətli kənarlaşmaların açıqlanması və maliyyə hesabatlarında izah edilməsi şərti ilə MHBS-nin tələblərinə riayət olunması və;
- Əgər yaxın gələcəkdə, Cəmiyyətin normal şərtlər altında fəaliyyətini davam etdirəcəyi güman edilirsə, hesabat tarixinə maliyyə hesabatlarının fəaliyyətin davamlılığı prinsipi əsasında hazırlanmasına görə məsuliyyət daşıyır.

Rəhbərlik həmçinin:

- Cəmiyyətin daxilində səmərəli və yüksək səviyyəli daxili nəzarət sisteminin təşkili, tətbiqi və qorunması;
- Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının MHBS-yə uyğun olaraq hazırlanması və maliyyə vəziyyətini istənilən zaman düzgün əks etdirən mühasibat uçotu sisteminin təşkil olunması;
- Mühasibat uçotunun Azərbaycan Respublikasında qəbul edilmiş qanunvericilik və mühasibat uçotu standartlarına müvafiq qaydada aparılması;
- Mümkün imkanlardan istifadə edərək Cəmiyyətin aktivlərinin qorunmasının təmin edilməsi və;
- Saxtakarlıq, yanlışlıq və digər qanuna uyğunsuzluq hallarının müəyyən edilməsi və qarşısının alınması üçün məsuliyyət daşıyır.

31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə maliyyə hesabatları Cəmiyyətin rəhbərliyi tərəfindən 29 may 2024-cü il tarixində təsdiq edilmişdir.

Rəhbərlik tərəfindən:

Firudin Qasimov
İdarə Heyətinin sədri

Nigar Şamilova
Baş mühasib

Müstəqil Auditorların Hesabatı

“Brand Credit BOKT” MMC-nin Səhmdarlarına və İdarə Heyətinə:

Rəy

Biz “Brand Credit BOKT” MMC -nin (bundan sonra “Cəmiyyət”) 31 dekabr 2024-cü il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatı, həmin tarixdə başa çatmış il üzrə mənfət və ya zərər və digər məcmu gəlirlər, kapitalda dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlardan, habelə, əsas mühasibat prinsiplərinin və digər izahedici məlumatların xülasəsindən habelə əhəmiyyətli uçot prinsiplərinin qısa xülasəsi də daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarına edilən qeydlərdən ibarət maliyyə hesabatlarının auditini aparmışıq.

Bizim rəyimizə əsasən, əlavə edilmiş maliyyə hesabatları 31 dekabr 2024-cü il tarixinə Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə tamamlanan il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini MHBS Mühasibat Uçotu Standartlarına (MHBS Mühasibat Uçotu Standartları) uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlərdə ədalətli əks etdirir.

Rəy üçün əsas

Biz auditini Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətimiz əlavə olaraq hesabatımızın “Maliyyə Hesabatlarının Auditinə görə Auditorun Məsuliyyəti” bölməsində təsvir edilir. Mühasiblərin Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının Peşəkar Mühasiblər üçün müəyyən etdiyi “Etika məəcəlləsinin” (MBESŞ məəcəlləsi) tələblərinə uyğun olaraq biz Cəmiyyətdən asılı deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi MBESŞ məəcəlləsinin tələblərinə uyğun olaraq yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Rəhbərliyin və maliyyə hesabatlarının idarə edilməsi üzrə məsul tərəflərin öhdəlikləri

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının MHBS Mühasibat Uçotu Standartlarına uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, saxtakarlıq və ya xətalər nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına zəmin yaradan zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik Cəmiyyəti ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativin olmadığı halda, rəhbərlik Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fasiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

Rəhbərlik Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının hazırlanması prosesinə nəzarət üçün məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz saxtakarlıq yaxud səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq maliyyə hesabatlarında əhəmiyyətli səhvlərə yol verilmədiyinə dair kifayət qədər əminlik əldə etmək və rəyimizi özündə əks etdirən auditor hesabatının hazırlanmasından ibarətdir. Kifayət qədər əminlik dedikdə yüksək əminlik səviyyəsi nəzərdə tutulur. Lakin belə əminlik səviyyəsi Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun auditin aparılması zamanı bütün əhəmiyyətli təhriflərin aşkar olunacağına zəmanət vermir. Fırıldaqcılıq və ya səhv nəticəsində yaranan biləcək təhriflər o halda əhəmiyyətli hesab edilir ki, onlar ayrı-ayrılıqda və ya bütövlükdə maliyyə hesabatları əsasında istifadəçilərin qəbul etdikləri iqtisadi qərarlara təsir göstərə bilsin.

Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun aparılmış audit çərçivəsində biz auditin aparıldığı bütün müddət ərzində peşəkar mülahizələr irəli sürür və peşəkar skeptisizmi saxlayırıq. Bundan əlavə biz:

- Saxtakarlıq yaxud səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq maliyyə hesabatlarının əhəmiyyətli dərəcədə təhrif edilməsi risklərini müəyyən edir və qiymətləndirir, bu risklərə qarşı audit prosedurları işləyib hazırlayır və tətbiq edir; rəyimizin bildirilməsi üçün yetərli və müvafiq əsas təmin edən audit sübutu əldə edirik. Fırıldaqcılıq nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhriflərin aşkar edilməməsi riski səhv nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhriflərin aşkar edilməməsi riskindən yüksəkdir. Belə ki, fırlıdaqçılıq gizli sövdələşmə, saxtakarlıq, məlumatların bilərəkdən göstərilməməsi, təhrif edilmiş şəkildə təqdim edilməsi və ya daxili nəzarət sistemində sui-istifadə hallarını nəzərdə tutur.
- Cəmiyyətin daxili nəzarət sisteminin effektivliyi barədə rəy bildirmək üçün deyil, şəraitə uyğun audit prosedurlarının işlənilib hazırlanması məqsədilə audit üçün əhəmiyyətli olan daxil nəzarət sistemi üzrə məlumat əldə edirik.
- Tətbiq edilən uçot siyasətlərinin uyğunluğunu, uçot təxminlərinin və rəhbərlik tərəfindən hazırlanmış müvafiq açıqlamaların əsaslı olduğunu qiymətləndiririk.
- Fəaliyyətin fasiləsizliyi ilə bağlı rəhbərliyin mülahizələrinin uyğunluğu və əldə edilmiş audit sübutlarına əsasən Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyəti ilə bağlı əhəmiyyətli dərəcədə şübhə yarada biləcək hadisə və şərait üzrə qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmamasına dair fikir bildiririk. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu barədə nəticəyə gəldikdə, biz auditor rəyimizdə diqqəti maliyyə hesabatlarındakı müvafiq açıqlamalara cəlb etməli, belə açıqlamalar yetərli olmadıqda, rəyimizi dəyişdirməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatının tarixinədək əldə edilmiş audit sübutlarına əsaslanır. Lakin gələcək hadisə və şəraitlər Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətini dayandırmasına səbəb ola bilər.
- Maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, o cümlədən açıqlamaları və maliyyə hesabatlarında mövcud əməliyyatlar və hadisələrin düzgün təqdim edilməsini qiymətləndiririk.

Biz digər məsələlərlə yanaşı, planlaşdırılan audit prosedurlarının həcmi və vaxtı, əhəmiyyətli audit nəticələri, eləcə də audit prosesində müəyyən etdiyimiz daxili nəzarət sistemindəki əhəmiyyətli çatışmazlıqlar barədə məlumat təqdim edirik.

30 may 2025-ci il

Bakı, Azərbaycan Respublikası

RSM Azerbaijan

“BRAND CREDIT BOKT” MMC

MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Qeyd	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Aktivlər			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7	39,194	23,910
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	8	5,949,646	5,211,870
Əmlak və avadanlıqlar	9	257,804	151,422
Qeyri-maddi aktivlər	9	17,462	-
Aktivdən istifadə hüququ	10	41,045	85,821
Təxirə salınmış vergi aktivi	19	41,161	9,722
Satış üçün saxlanılan uzunmüddətli aktivlər	11	32,858	75,858
Digər aktivlər	12	429,025	98,756
Cəmi aktivlər		6,808,195	5,657,359
Öhdəliklər			
Müddətli borc öhdəlikləri	13	3,372,503	2,637,049
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	14	718,728	781,155
İcarə öhdəlikləri	10	48,886	97,761
Mənfəət vergisi öhdəliyi		188,430	94,311
Digər öhdəliklər	16	91,400	18,038
Cəmi öhdəliklər		4,419,947	3,628,314
Kapital			
Nizamnamə kapitalı	17	1,900,000	1,900,000
Bölüşdürülməmiş mənfəət		488,248	129,045
Cəmi kapital		2,388,248	2,029,045
Cəmi öhdəliklər və kapital		6,808,195	5,657,359

29 may 2025-ci il tarixində İdarə Heyəti adından imzalanmış və dərc olunmaq üçün təsdiqlənmişdir.

Firudin Qasimov
İdarə Heyətinin sədri

Nigar Şamilova
Baş mühasib

“BRAND CREDIT BOKT” MMC

MƏNFƏƏT VƏ YA ZƏRƏR VƏ DİGƏR MƏCMU GƏLİR HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Qeyd	31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə	31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il üzrə
Faiz gəlirləri	17	2,106,915	1,649,363
Faiz xərcləri	17	(453,447)	(338,493)
Xalis faiz gəlirləri		1,653,468	1,310,870
Faiz gətirən aktivlərə gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyat bərpasından gəlir/(xərçi)	8	77,942	(230,786)
Digər maliyyə aktivləri üzrə gözlənilən kredit zərəri xərçi	12	-	(12,204)
Gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyatın yaradılmasından sonra xalis faiz gəlirləri		1,731,410	1,067,880
Haqq və komissiya xərcləri	18	(55,542)	(24,546)
İnzibati və digər əməliyyat xərcləri	19	(865,638)	(695,953)
Məzənnə fərqiindən zərər,xalis		-	(18)
Digər gəlirlər,xalis		143	19,230
Vergidən əvvəlki mənfəət		810,373	366,593
Mənfəət vergisi	20	(156,992)	(55,031)
İl üzrə mənfəət		653,381	311,562

29 may 2025-ci il tarixində İdarə Heyəti adından imzalanmış və dərc olunmaq üçün təsdiqlənmişdir.

Firudin Qasimov
İdarə Heyətinin sədri

Nigar Şamlova
Baş mühasib

“BRAND CREDIT BOKT” MMC

KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Nizamnamə kapitalı	Bölüşdürülməmiş mənfəət	Cəmi kapital
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq	1,900,000	189,679	2,089,679
Elan edilmiş dividend	-	(372,196)	(372,196)
İl üzrə cəmi məcmu gəlir	-	311,562	311,562
31 dekabr 2023-cü il tarixinə qalıq	1,900,000	129,045	2,029,045
Elan edilmiş dividend	-	(294,178)	(294,178)
İl üzrə cəmi məcmu gəlir	-	653,381	653,381
31 dekabr 2024-cü il tarixinə qalıq	1,900,000	488,248	2,388,248

29 may 2025-ci il tarixində İdarə Heyəti adından imzalanmış və dərc olunmaq üçün təsdiqlənmişdir.

Firudin Qasimov
İdarə Heyətinin sədri

Nigar Şamlova
Baş mühasib

“BRAND CREDIT BOKT” MMC

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Qeyd	31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə	31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il üzrə
Əməliyyat fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin axını			
Vergidən əvvəlki mənfəət		810,373	366,593
Qeyri-nağd düzəlişlər:			
Faiz gətirən aktivlərə gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyat bərpasından gəlir/(xərçi)	8	(77,942)	230,786
Faiz gəliri	17	(2,106,915)	(1,649,363)
Əsas vəsaitin silinməsindən zərər		11,894	-
Digər maliyyə aktivləri üzrə gözlənilən kredit zərəri xərçi	12	-	12,204
Aktivdən istifadə hüququ üzrə köhnəmə xərcləri	10	44,776	44,776
Köhnəmə və amortizasiya xərcləri	9	48,095	33,978
İcarə öhdəlikləri üzrə faiz xərcləri	10	6,925	11,180
Digər hesablanmış faizlərdə xalis dəyişiklik	13,14	446,522	327,313
Məzənnə fərqindən yaranan xalis zərər		-	18
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyətində istifadə olunan		(816,272)	(622,515)
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslarda dəyişiklik	8	(603,968)	(858,504)
Digər aktivlərdə dəyişiklik	12	(330,272)	172,538
Digər öhdəliklərdə dəyişiklik	15	73,363	(37,699)
Ödənilmiş vergi xərcləri		(94,311)	(93,051)
Alınmış faiz gəlirləri		2,051,050	1,019,503
İcarə öhdəlikləri üzrə ödənilmiş maliyyə xərcləri	10	(6,925)	(11,180)
Ödənilmiş faiz xərcləri		(426,368)	(316,344)
Əməliyyat fəaliyyətinə yönəlmiş pul vəsaitləri		(153,703)	(747,252)
İnvestisiya fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin axını			
Əmlak və avadanlıqların alınması	9	(166,223)	(29,597)
Qeyri-maddi aktivlərin alınması		(17,610)	-
Satış üçün saxlanılan aktivlərdən daxilolmalar	11	43,000	35,000
İnvestisiya fəaliyyətinə yönəlmiş/(daxil olan) xalis pul vəsaitləri		(140,833)	5,403
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin axını			
Dividend ödənişi		(294,178)	(372,196)
Müddətli borc öhdəliklərindən daxilolmalar	13	3,320,000	3,778,045
Müddətli borc öhdəliklərinin ödənilməsi	13	(2,607,127)	(2,541,579)
Buraxılmış borc qiymətli kağızlarının ödənilməsi	14	(60,000)	(110,000)
İcarə öhdəlikləri üzrə əsas məbləğin ödənişi	10	(48,875)	(44,620)
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən əldə edilmiş xalis pul vəsaitləri		309,820	709,650
<i>Məzənnə fərqlərinin pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə təsiri</i>		-	(18)
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərində xalis azalma		15,284	(32,217)
İlin əvvəlinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7	23,910	56,127
İlin sonuna pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7	39,194	23,910

29 may 2025-ci il tarixində İdarə Heyəti adından imzalanmış və dərc olunmaq üçün təsdiqlənmişdir.

Firudin Qasimov
İdarə Heyətinin sədri

Nigar Şamilova
Bəs mühəsib

“BRAND CREDIT BOKT” MMC

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

1. Giriş

Cəmiyyət və onun fəaliyyəti

“Brand Credit BOKT” MMC (“Cəmiyyət”) 2011-ci ildə təsisçilər tərəfindən ənənəvi bankçılıq sistemi vasitəsi ilə fiziki və hüquqi şəxslərə kredit xidməti göstərmək məqsədi ilə təsis edilmişdir. Cəmiyyət fiziki şəxslərə kredit verməklə onların fəaliyyətlərinin böyüməsi və iqtisadi vəziyyətlərinin yaxşılaşdırılması yolu ilə Azərbaycan iqtisadiyyatının inkişafına köməklik göstərir.

Cəmiyyət 07 Sentyabr 2011-ci il tarixində Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyi tərəfindən “Brand Credit BOKT” MMC adı ilə qeydiyyatdan keçirilmişdir. Cəmiyyət 21 noyabr 2011-ci il tarixindən Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı (“ARMB”) tərəfindən verilmiş BKT-9 nömrəli lisenziyası əsasında fəaliyyət göstərir.

Cəmiyyətin hüquqi ünvanı aşağıdakı kimidir:

Azərbaycan, Bakı, Nərimanov rayonu, Sabit Rəhman küçəsi, ev 46, mənzil 36.

Cəmiyyət bütünlüklə təsisçilərə məxsusdur. Cəmiyyətin əsas təsisçiləri aşağıdakı kimidir:

Səhmdarlar	31 dekabr 2024, %
Vəliyeva Yeganə Nəriman qızı	75
Hüseynov Əli Abdullüseyn oğlu	22
Vəliyeva Şəbnəm Rafiq qızı	3

2. Cəmiyyətin əməliyyat mühiti

Azərbaycanın iqtisadiyyatı, bir çox inkişaf etməkdə olan bazarlar kimi, qlobal iqtisadi şərtlər, hökumət siyasəti və enerji qiymətlərindəki dalğalanmalardan təsirlənməyə davam edir. Ölkə iqtisadiyyatının şaxələndirilməsinə diqqət yetirsə də, əsas sahələrdə sabitliyin qorunması uzunmüddətli inkişaf üçün vacibdir. Azərbaycanın iqtisadiyyatının gələcək inkişaf istiqaməti əsasən fiskal və monetar siyasətlərin effektivliyindən, həmçinin xam neft qiymətlərindən və milli valyutanın sabitliyindən asılıdır.

2024-cü ildə Azərbaycanın ÜDM-i əvvəlki illə müqayisədə 2,7% artaraq 126,3 milyard manata (74,3 milyard ABŞ dolları) çatıb. 2024-cü il ərzində iqtisadi göstəricilər həm xarici, həm də daxili amillərdən təsirlənib. Qlobal əmtəə qiymətlərindəki dalğalanmalar və geosiyasi qeyri-müəyyənliklər problemlər yaratsa da, Azərbaycan əlverişli ticarət mühitindən faydalanıb. Belə ki, Ölkədə güclü xarici ticarət dövriyyəsinə qoruyaraq, 2024-cü ildə 5,5 milyard ABŞ dolları həcmində ticarət balansında müsbət saldo qeydə alınıb

Strateji valyuta ehtiyatları nəzərəcarpacaq dərəcədə artaraq 2024-cü ilin noyabrınadək 10,9 milyard ABŞ dollarına çataraq, mühüm beynəlxalq səviyyədə tanınmış səviyyələrini üstələyib və Azərbaycan manatının sabitliyini möhkəmləndirib.

Azərbaycan Mərkəzi Bankı inflyasiyanın idarə olunması və makroiqtisadi sabitliyin təmin edilməsi istiqamətində səylərini davam etdirib. 2023-cü ildə illik inflyasiya səviyyəsi 9,5% təşkil edirdisə, 2024-cü ilin sonuna inflyasiya Mərkəzi Bankın $4\pm 2\%$ hədəf diapazonuna uyğun olaraq 4,9%-ə qədər azaldı. Əsas qiymət dəyişikliklərinə ərzaq məhsulları üzrə 5,5%, qeyri-ərzaq məhsulları üzrə 2,4%, xidmətlər üzrə isə 6,3% artım daxildir. Qiymət sabitliyini daha da dəstəkləmək üçün yenidən maliyyələşdirmə dərəcəsi 2023-cü ildəki 8%-dən 2024-cü ilin sonuna kimi 7,25%-ə endirildi.

“BRAND CREDIT BOKT” MMC

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

2. Cəmiyyətin əməliyyat mühiti (davamı)

Beynəlxalq kredit reyting agentlikləri Azərbaycanın iqtisadi perspektivlərini qiymətləndirməyə davam ediblər. 2023-cü ildə “Fitch” və “S&P” Azərbaycana “BB+”, “Moody’s” beynəlxalq reyting agentliyi isə “Ba1” proqnozunu sabit saxlayıb. 2024-cü ildə bu qiymətləndirmələr Azərbaycanın fiskal siyasətinə və xarici tarazlıqlara daha güclü inamı əks etdirir. “Fitch Ratings” sağlam fiskal idarəetmə və müsbət iqtisadi əsaslara istinad edərək Azərbaycanın reytingini “BBB-” səviyyəsinə yüksəldib. S&P isə “BB+/B” reytingini səviyyəsində təsdiqləyərkən, Moody’s proqnozunu “müsbət” (Ba1, “müsbət”) olaraq dəyişdirdi.

Bu müsbət iqtisadi göstəricilərə baxmayaraq, qeyri-müəyyənliklər qalmaqdadır. Qlobal enerji qiymətlərindəki dalğalanmalar, geosiyasi hadisələr və inflyasiya təzyiqləri də daxil olmaqla xarici risklər maliyyə sabitliyinə təsir göstərə bilər. Bununla belə, iqtisadi siyasətlərin və monetar tədbirlərin davam etdirilməsinin bu risklərin azaldılmasına kömək edəcəyi gözlənilir.

Cəmiyyət maliyyə dayanıqlığını qorumaq və uzunmüddətli davamlılığı təmin etmək üçün makroiqtisadi tendensiyaları diqqətlə izləməyə davam edir. İqtisadi şərait inkişaf etdikcə, rəhbərlik sabitliyi qorumaq və davamlı artımı dəstəkləmək üçün strategiyaları fəal şəkildə uyğunlaşdırmağa hazırdır.

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi

Hesabatların tərtib edilməsinin prinsipləri

Uyğunluq prinsipi

Hazırkı maliyyə hesabatları fəaliyyətin fasiləsizliyi və Mühəsibat Uçotunun Beynəlxalq Standartları Şurası tərəfindən hazırlanan 31 dekabr 2024-cü il tarixinə qüvvədə olan MHBS Mühəsibat Uçotu Standartlarına (MHBS Mühəsibat Uçotu Standartları) uyğun şəkildə hazırlanmışdır.

Təqdimatın əsasları

Maliyyə hesabatları aşağıda göstərilmiş mühəsibat uçotu prinsiplərində başqa cür qeyd olunmayıbsa (məsələn, müəyyən maliyyə alətləri ədalətli dəyər prinsipi ilə ölçülür) tarixi dəyər prinsipinə əsasən hazırlanmışdır.

Ədalətli dəyər- qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasında aparılan əməliyyatlarda aktivin satılması zamanı alınan və ya öhdəliyin köçürülməsi zamanı ödənilən qiymətdir. Aktivin və ya öhdəliyin ədalətli dəyərini müəyyən edərkən Cəmiyyət mümkün dərəcədə bazarda müşahidə edilə bilən informasiyalardan istifadə edir.

Əgər aktivin və ya öhdəliyin ədalətli dəyəri müəyyən oluna bilmirsə, Cəmiyyət müşahidə edilə bilən məlumatların istifadəsini maksimumlaşdırır və müşahidə edilə bilməyən məlumatların istifadəsini minimumlaşdırır (oxşar əməliyyatlar üçün qiymətləri, diskontlaşdırılmış pul vəsaitləri hərəkətinin təhlilini və ya emitentin xüsusi hallarda opsiyon qiymət qoyma modelini əks etdirən müqayisəli bazar yanaşmasının istifadəsi) qiymətləndirmə mexanizmlərindən istifadə edir. İstifadə olunan məlumatlar bazar iştirakçıların nəzərə aldığı aktiv/(öhdəliyin) xarakteristikalarına uyğundur.

Ədalətli dəyər qiymətləndirmə üçün məlumatların müşahidə edilə bilmə dərəcəsinə və bütünlüklə ədalətli dəyərin müəyyən olunmasında məlumatların əhəmiyyətinə əsaslanaraq müxtəlif iyerarxik kateqoriyalara bölünür:

“BRAND CREDIT BOKT” MMC

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Təqdimatın əsasları (davamı)

- 1-ci səviyyə - ədalətli dəyər eyni aktivlər/öhdəliklərin aktiv bazardakı mövcud qiymətindən (dəyişdirilməmiş) əldə edilir.
- 2-ci səviyyə - ədalətli dəyər 1-ci səviyyədə göstərilən mövcud qiymətlərdən fərqli olaraq aktiv və ya öhdəlik üçün birbaşa (məs., qiymətlər) və ya dolay yolla (qiymətlərdən əldə olunan) müşahidə edilə bilən məlumatlardan əldə olunur.
- 3-cü səviyyə - ədalətli dəyər müşahidə edilən bazar məlumatlarına əsaslanmayan (müşahidə edilə bilinməyən məlumatlar) aktiv və öhdəliklər üçün məlumatları özündə əks etdirən qiymətləndirmə mexanizmlərindən əldə olunur.

Ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələri arasındakı köçürmələr Cəmiyyət tərəfindən dəyişikliyin baş verdiyi hesabat dövrünün sonunda tanınır.

Funksional və hesabat valyutası

Cəmiyyətin funksional valyutası və bu maliyyə hesabatlarının tərtib olunduğu valyuta Azərbaycan Respublikasının milli valyutası olan Azərbaycan Manatıdır (“AZN”).

Faiz gəlirlərinin tanınması

Effektiv faiz dərəcəsi metodu

MHBS 9-un tələblərinə əsasən amortizasiya edilmiş maya dəyərilə, eləcə də mənfəət və ya zərər hesabına ədalətli dəyərlə tanınan bütün maliyyə alətləri üçün faiz dərəcələri effektiv faiz dərəcəsi (EFD) metodundan istifadə etməklə tətbiq olunur. Faiz hesablanan maliyyə aktivlərinin faiz gəlirləri MHBS 9 əsasında sair məcmu gəlirlər hesabına ədalətli dəyərlə ölçülür və faiz hesablanan maliyyə aktivləri də EFD metodundan istifadə edilməklə təyin olunur. EFD maliyyə alətinin gözlənilən istifadə müddəti ərzində və ya daha qısa müddətə, maliyyə alətinin xalis qalıq dəyərində qədər ehtimal olunan gələcək kassa daxilolmalarına tabe tutulan faizdir.

EFD (həmçinin, aktivin amortizasiya olunmuş dəyəri) satın alma zamanı hər hansı endirim və ya premium, EFD-nin daxili hissəsi olan haqq və dəyərlər nəzərə alınmaqla hesablanır. Cəmiyyət kreditin gözlənilən istifadə müddəti ərzində sabit geri qayıtma faizinin ən yaxşı təxminini istifadə etməklə faiz gəlirlərini tanıyır. Buna görə də Cəmiyyət müxtəlif mərhələlərdə tətbiq olunan fərqli faiz dərəcələrinin və məhsulun digər xarakteristikalarının istifadə dövrünün (ön ödəmələr, faiz cərimələri və ödənişləri daxil olmaqla) təsirlərini nəzərə alır. Əgər maliyyə aktivlərində pul vəsaitlərinin axını ilə əlaqədar olan gözlənilən kredit riskindən başqa hər hansı bir səbəbə görə yenidən nəzərdən keçirilərsə düzəliş faiz gəlirlərində artma və azalma ilə birlikdə balans hesabatına aktivin qalıq dəyərində müsbət və ya mənfəi düzəliş olaraq qeyd olunur. İcbari olaraq mənfəət və ya zərər hesabına ədalətli dəyərlə ölçülməsi tələb olunan bütün satış aktivləri və maliyyə aktivlərinin faiz gəlirləri, müqavilə faiz dərəcələri, xalis satış gəlirlərində və maliyyə aktivlərində xalis gəlir / (zərər) mənfəət və zərər vasitəsilə ədalətli dəyər istifadə olunmaqlada tanınır.

Maliyyə alətləri – ilkin tanınma

Tanınmanın tarixi

Maliyyə aktivləri və öhdəlikləri, müştərilərə verilən kreditlər və avanslar, o cümlədən müştəri hesabları istisna olmaqla maliyyə aktivləri və öhdəlikləri ilkin olaraq satış tarixində, yəni Cəmiyyət müqavilənin şərtlərinə əsasən tərəflərdən birinə çevrildiyi tarixdə tanınır. Buna müntəzəm satışlar daxildir: bazarda tənzimləmə və konvensiyalarla müəyyən olunmuş zaman çərçivəsində aktivlərin çatdırılması, tələb olunan maliyyə aktivlərinin alınması və satılması. Müştərilərə verilən kreditlər və avanslar isə vəsaitlər müştərinin hesabına köçürüldüyü zaman tanınır. Cəmiyyət müştərilərin balanslarını vəsaitlər Cəmiyyətə köçürüldüyü zaman tanıyır.

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Maliyyə alətlərinin ilkin ölçülməsi

Maliyyə alətlərinin ilkin tanınması zamanı təsnifləşdirilən alətlərin idarə olunması biznes planı və onların müqavilə şərtlərindən asılıdır. Maliyyə alətləri ilkin olaraq onların ədalətli dəyərində ölçülür, maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin mənfəət və ya zərər hesabına ədalətli dəyərlə qeyd olunması halından başqa digər əməliyyat məsrəfləri bu məbləğə əlavə edilir və ya çıxılır. Maliyyə alətlərinin ilkin tanınması zamanı onun ədalətli dəyəri onun əməliyyat qiymətindən fərqlənsə Cəmiyyət 1-ci günün mənfəət və zərər uçotunu aşağıda təsvir olunduğu şəkildə aparır:

1-ci gün mənfəət və zərər uçotu

Maliyyə alətinin əməliyyat qiyməti, onun yalnız bazar əməliyyatlarında müşahidə oluna bilən daxilolmalarına əsaslanan qiymətləndirmə metodu əsasında təyin olunmuş ədalətli dəyərindən və ilkin tanınma zamanı yaranan ədalətli dəyərindən fərli olduğu zaman, Cəmiyyət əməliyyat qiyməti və ədalətli dəyər arasındakı fərqi xalis satış gəlirlərinə tanıyır. Ədalətli dəyərin bəzi daxilolmaların müşahidə oluna bilmədiyi modelə əsaslandığı hallarda əməliyyat qiyməti və ədalətli dəyər arasındakı fərq təxirə salınır və yalnız daxilolmaların müşahidəsi mümkün olduqda və ya alətlərin tanınması dayandırıldıqda mənfəət və zərərdə tanınır.

Təxirə salınmış 1-ci gün mənfəət və ya zərər yalnız bazar iştirakçılarının qiymət təyin edərkən nəzərə alacaqları bir amilin (vaxt daxil olmaqla) dəyişməsi nəticəsində yaranacaq dərəcədə tanına bilər. Cəmiyyətin uçot siyasəti 1-ci gün mənfəət və ya zərər yalnız girişlər müşahidə edildikdə və ya alət tanınmamış olduqda tanımaqdır.

Maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ölçülmə kateqoriyaları

Cəmiyyət öz maliyyə aktivlərini aşağıdakı meyarlarla aktivlərin idarə olunmasının biznes modeli və aktivlərin müqavilə şərtləri əsasında təsnifləşdirir:

- Amortizasiya olunmuş dəyərlə;
- Sair məcmu gəlirlər hesabında ədalətli dəyərlə;
- Mənfəət və ya zərər hesabına ədalətli dəyərlə.

Cəmiyyət öz derivativlərini və satış portfelini mənfəət zərər hesabına ədalətli dəyərlə təsnifləşdirir və ölçür. Cəmiyyət qeyd olunan yanaşma uyğunsuzluqları əhəmiyyətli dərəcədə azaltdığı və ya aradan qaldırdığı halda maliyyə alətlərini mənfəət və ya zərər hesabına ədalətli dəyərlə tanıya bilər.

Maliyyə aktivləri və öhdəlikləri

Amortizasiya olunmuş dəyərlə tanınan bank hesabları, müştərilərə verilən kreditlər və avanslar, maliyyə investisiyaları

Cəmiyyət yalnız aşağıdakı hər iki şərt ödənərsə *Bank hesabları, müştərilərə verilən kreditlər və avanslar* və digər maliyyə investisiyalarını amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçür:

- Maliyyə aktivləri müqavilə əsasında pul vəsaitləri hərəkətinin toplanması məqsədi daşıyan biznes modelin tərkibindədir;
- Maliyyə aktivlərinin müqavilə şərtləri ödənilməli olan əsas məbləğin qalıq dəyərində hesablanmış faiz və əsas məbləğlərin geri ödənişindən yaranan pul vəsaitlərinin daxilolmalarına gətirib çıxarır.

Bu şərtlərin detalları aşağıda təsvir olunub:

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

---

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Biznes modelin qiymətləndirilməsi

Cəmiyyət onun biznes məqsədlərinə çatmaq üçün maliyyə aktivləri qruplarınının idarə olunmasını ən uyğun şəkildə əks etdirilməsi səviyyəsində özünün biznes modelini təyin edir.

Cəmiyyətin biznes modeli maliyyə alətlərinə görə tək-tək deyil, cəmlənmiş portfəllərin daha yüksək səviyyələrinə görə qiymətləndirilir və aşağıdakı müşahidə oluna bilən faktorlara əsaslanır:

- Biznes modelin performansını və bu biznes model daxilində saxlanılan maliyyə aktivləri necə qiymətləndirilir və Cəmiyyətin əsas idarə heyətinə təqdim olunur;
- Biznes modelin performansına (və bu biznes model daxilində saxlanılan maliyyə aktivlərinə) təsir edən risklər və xüsusilə də, bu riskərin idarə olunması üsulu;
- Cəmiyyətin menecerlərinə müavinətlər necə verilir (məsələn, kompensasiya aktivlərin ədalətli dəyərinə və yaxud müqavilə üzrə əldə edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkətinə əsaslanır);
- Satışların gözlənilən tezliyi, dəyər və vaxtı da Cəmiyyətin qiymətləndirilməsi baxımından mühim aspektlərdən hesab edilir.

Biznes model qiymətləndirməsi “ən pis hal” və “stress vəziyyəti” halları nəzərə alınmadan gözlənilən qrafikaya əsaslanır. İlk tanınmadan sonra pul vəsaitlərinin hərəkəti Cəmiyyətin gözləntilərindən fərqli bir şəkildə həyata keçirilirsə bu halda Cəmiyyət biznes modelində qalan maliyyə aktivlərinin təsnifatını dəyişmir, lakin yeni başlayan və ya yeni satın alınan maliyyə aktivlərini qiymətləndirərkən bu məlumatları da daxil edir.

Yalnız əsas məbləğin və faizlərinin fərdi ödənişi (YƏMFÖ)

Cəmiyyət təsnifat prosesinin ikinci mərhələsində maliyyə müqaviləsi şərtlərinin test meyarlarına uyğun olub olmadığını müəyyən edir.

Test mərhələsinin əsas vacib prinsipi maliyyə aktivinin ədalətli dəyərinin ilkin mərhələdə tanınması və maliyyə aktivinin qüvvədə olduğu müddət ərzində dəyişməsi (məsələn, hər hansı bir təkrar ödəmə və ya premium/əndirim amortizasiyası) kimi müəyyənləşdirilmişdir.

Kreditin verilməsi zamanı ən mühim maraq amillərindən biri pulun zaman dəyərinin və kredit riskinin nəzərə alınmasıdır. YƏMFÖ qiymətləndirməsi aparmaq üçün Cəmiyyət mühakimə, maliyyə aktivlərinin hansı məzənnədə istifadə edilməsi və faiz dərəcəsinin müəyyənləşdirilməsi kimi əlaqəli faktorların nəzərə alınmasını tətbiq edir.

Bundan fərqli olaraq pul vəsaitlərinin hərəkəti risklərində və ya dəyişkənliyə məruz qalmasını izah edən müqavilə şərtlərinə əsasən pul vəsaitlərinin axını yalnız ödənilmiş əsas və faiz məbləğlərindən yaranmır. Bu kimi hallarda maliyyə aktivlərinin mənfəət və ya zərər hesabında ədalətli dəyərlə MZƏD ölçülməsi tələb olunur.

Ticarət üçün nəzərdə tutulan maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəlikləri

Cəmiyyət maliyyə aktivlərini və ya maliyyə öhdəliklərini alqı-satqı işlərində və ya qısamüddətli mənfəət əldə etmək məqsədi ilə verilmiş olduğu vəziyyətə görə təsnifləşdirir yaxud birlikdə idarə olunan maliyyə hesablamalarının bir hissəsini formalaşdırır. Satıla bilən aktivlər və öhdəliklər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda ədalətli dəyərlə qeyd olunur və ölçülür. Ədalətli dəyərdəki dəyişikliklər xalis ticarət gəlirində tanınır. Faiz və dividend gəlirləri və ya xərcləri, müqavilənin şərtlərinə uyğun olaraq və ya ödəniş haqqı yarandıqda xalis ticarət gəlirində qeyd olunur.

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Ticarət üçün nəzərdə tutulan maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəlikləri (davamı)

Bu təsnifata, əsasən yaxın müddətdə satış məqsədilə alınmış qiymətli kağızları və qısamüddətli müqavilələr daxil edilmişdir.

MHBS 9 aktivlərin idarə edilməsi və alətlərin müqaviləli pul vəsaitlərinin hərəkəti xüsusiyyətləri üçün müəssisənin biznes modelinin birləşməsi əsasında maliyyə alətlərinin təsnifləndirilməsini tələb edir. Ticarət üçün saxlanılan borc alətləri olan maliyyə aktivləri mənfəət və ya zərər hesabında ədalətli dəyərlə ölçülməyə gətirib çıxaran iş modeli ilə nəticələnir.

Sair məcmu gəlir hesabatında ədalətli dəyərdə (DMGƏD) tanınan borc alətləri

Cəmiyyət aşağıda göstərilən şərtlərin hər ikisinin yerinə yerinə yetirilməsi şərtiylə Sair Məcmu Gəlir hesabatına əsasən ədalətli dəyərdə tanınan borc alətlərinin MHBS 9-a uyğun olaraq yeni kateqoriyalarını tətbiq edir:

- Bu alət müqaviləli pul vəsaitlərinin hərəkəti toplanması və maliyyə aktivlərinin satışına nail olmaqla bir biznes modelində keçirilir;
- Müqaviləli pul vəsaitlərinin hərəkəti və satıla bilən maliyyə aktivlərinin müqavilə şərtləri YƏMFÖ testinə cavab verir.

Sair məcmu gəlirlər hesabatında ədalətli dəyərlə tanınan borc alətləri sonradan ədalətli dəyərdə qiymətləndirilmiş və ədalətli dəyərdə yaranan dəyişikliklər mənfəət və ya zərər vasitəsilə ölçülür. Təşkilatların eyni təhlükəsizlik xidmətində birdən daha çox investisiyaya malik olması vəziyyətində, FIFO metodu tətbiq edilməkdədir. Balansdan kənar vəziyyətdə isə, daha əvvəl sair məcmu gəlirlər hesabatında tanınan bütün toplanmış mənfəət və zərərlər, sair məcmu gəlirlər hesabına ədalətli dəyər metodundan gəlir və xərcə yenidən təsnifləndirilməkdədir.

Sair məcmu gəlirlər hesabatına ədalətli dəyərlə tanınan kapital alətləri

Cəmiyyət, nadir hallarda ilkin tanınma zamanı maliyyə alətlərini 32 sayılı MUBS Maliyyə alətləri: “Təqdimat standartına” uyğun gəlsə və ticari məqsədli saxlanılırsa sair məcmu gəlirlər hesabına ədalətli dəyərlə tanıyır.

Bəzi kapital investisiyalarını, sair məcmu gəlirlər hesabına ədalətli dəyərlə kapital alətləri kimi sinifləndirməyi seçirlər. Bu kapital alətlərində gəlir və zərərlər heç zaman mənfəət və ya zərər hesabatına geri tanına bilməz. Dividendlər, ödəmə haqqı təşkil edildiyində, təşkilatların xərclərinin bir qisminin kompensasiya edilərək gəlir əldə etmələri kimi hallar- məsələn, sair məcmu gəlirlərdə qeyd olunan mənfəət istisna olmaqla, eynilə digər fəaliyyət gəlirləri kimi, mənfəət və ya zərər hesabında öz əksini tapır. Sair məcmu gəlirlərdə ədalətli dəyərlə tanınan kapital alətləri, dəyərsizləşmə qiymətləndirilməsindən kənar tutulmaqdadır.

Alınmış borclar və digər borc götürülmüş məbləğlər

İlkin tanınmadam sonra, alınmış borclar və borc götürülmüş məbləğlər, amortizasiya edilmiş xərclər kimi ölçülür.

Amortizasiya edilmiş xərclər, effektiv faiz dərəcəsinin daxili hissəsi olan maliyyə xərcləri, hər hansı bir endirim, və ya premiya fondları nəzərə alınaraq hesablanmaqdadır. Həm kapital, həm də öhdəlik komponentlərini özündə cəmləşdirən mürəkkəb maliyyə alətləri dərc olunma tarixində ayrılır. Cəmiyyət, qeyri –törəmə alətlərinə mühasibat əməliyyatlarını yerinə yetirərkən, ilk öncə bu alətlərin mürəkkəb olub olmadığını müəyyən edir və daha sonra bu alətin hər bir komponentini ayrı ayrılıqda, maliyyə aktivi, öhdəliyi və ya kapitalı kimi, MUBS 32 əsasında, təsnifləşdirir.

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Alınmış borclar və digər borc götürülmüş məbləğlər

Geri döndürülə bilən alətlərin öhdəlik və kapital komponentlərinin təsnifi, bəzi səhmdarlar üçün bir variantın istifadəsi baxımından iqtisadi cəhətdən sərfəli görünə bilər, geri dönüşüm əməliyyatının tətbiqi zamanı dəyişiklik səbəbiylə yenidən nəzərdən keçirilə bilməz. Mürəkkəb maliyyə alətinin ilkin sərmayəsinin kapital və öhdəlik komponentlərinə ötürülməsi zamanı, kapital, alətin bütün həqiqi dəyərinin qalıq məbləğlərinin ixracından sonrakı halı olaraq dəyərləndirilir və bu məbləğ öhdəliklər üçün ayrı bir şəkildə qeyd olunur. Hər hansı bir mürəkkəb maliyyə alətinə bağlı olan törəmə tərkibli alətlərin dəyəri, kapitaldan fərqli olaraq, öhdəlik komponentlərinə daxil olmaqdadır. Təşkilatlar kapital və öhdəlik bölgüsünü müəyyən etdikdən sonra, sonrakı mərhələ olaraq, öhdəliklərin ayrı ayrılıqda nəzərə alınması vacib olan törəmələrə malik olub olmadığını müəyyənləşdirməlidir.

Mənfəət və ya zərər hesabına ədalətli dəyərlə tanınan maliyyə aktivləri və öhdəlikləri (MZƏD)

Bu kateqoriyaya aid olan maliyyə aktivləri və öhdəlikləri, komməriya məqsədli olmayan və ilkin mühasibat prosesi zamanı rəhbərlik tərəfindən müəyyən olunan və ya icbari şəkildə MHBS 9 nəzdində həqiqi dəyəri ölçülə bilən kateqoriyalardır. Rəhbərlik ilkin uçot sonrası yalnız aşağıda göstərilən kriteriyalardan biri yerinə yetirildiyində mənfəət və ya zərər hesabına ədalətli dəyərlə tanınan bir alət müəyyən edir. Bu cür təyinatlar hər bir alət üzrə ayrıca həyata keçirilir:

- müvafiq təyinat mühasibat uçotunda fərqli tanınma halında yarana biləcək uyğunsuzluqları aradan qaldırır və ya əhəmiyyətli dərəcədə azaldırsa;
və ya
- Borclar risklərin idarə edilməsi siyasəti və ya investisiya strategiyasına əsasən idarə olunan və onların fəaliyyəti ədalətli dəyər əsasında qiymətləndirilmiş maliyyə öhdəlikləri qrupunun bir hissəsidirsə;
və ya
- Bir və ya daha çox derivativi olan öhdəliklər, əksər hallarda istənilən pul vəsaitlərinin hərəkəti əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməyincə müqavilə ilə və ya bənzər bir alətlə əlaqədar derivativlərin ayrılmasının qadağan edildiyi hesab edildirsə.

Mənfəət və ya zərər hesabına ədalətli dəyərlə tanınan maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri ədalətli dəyərdə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilir.

Ədalətli dəyərdəki dəyişikliklər Cəmiyyətin öz kredit riskindəki dəyişikliklər səbəbindən öhdəliklərin ədalətli dəyərində hərəkətlər istisna olmaqla, mənfəət və zərər hesabatında qeydə alınır. Ədalətli dəyərdəki dəyişikliklər sair məcmu gəlirlər vasitəsilə öz kredit ehtiyatında qeydə alınır və mənfəət və zərəre geri qaytarılır. Mənfəət və ya zərər hesabatında əks etdirilən alətlər üzrə əldə edilmiş və ya hesablanmış faizlər, faiz gəliri və ya faiz xərci ilə, hər hansı bir endirim / mükafat və alət əməliyyatının xərclərini alətin ayrılmaz bir hissəsi kimi nəzərə almaqla və effektiv faiz dərəcəsiindən istifadə etməklə hesablanır.

Səhmdar alətlərinin payı üzrə dividend gəlirləri, ödəniş hüququ təsis edildikdə, digər əməliyyat gəlirləri kimi mənfəət və ya zərərdə qeydə alınır.

“BRAND CREDIT BOKT” MMC

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin yenidən təsnifləşdirilməsi

Cəmiyyətin satın aldığı, satdığı və ya ixtisar etdiyi biznes sahələri istisna olmaqla, Cəmiyyət ilkin tanınmadan sonrakı mərhələ üçün maliyyə aktivlərini yenidən təsnifləşdirmir. Maliyyə öhdəlikləri heç zaman yenidən təsnifləşdirilmir. Cəmiyyət 2023-cü ildə hər hansı bir maliyyə aktivlərini və öhdəliklərini yenidən sinifləşdirməyib.

Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması

Şərtlərin və şəraitlərin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişdirilməsinə görə tanınmanın dayandırılması

Cəmiyyət, şərtlər və şərtlər yenidən razılaşdırıldıqda, müştəriyə verilən kreditlər və avanslar kimi maliyyə aktivinin tanınması dayandırılır, nəticədə, yeni kredit təsnif olunur, tanınmanın dayandırılmasından yaranan fərq gəlir və ya xərcdə tanınır, dəyərsizləşmə zərərinin hələ yaradılmadığı dərəcəyə kimi. Yeni tanınmış kreditlər GKZ ölçmə məqsədləri üçün yeni kredit dəyərsizləşmiş hesab edilənə qədər 1-ci Mərhələdə təsnifləşdirilir, yeni kredit ilkin tanınmada dəyərsizləşmiş olmadıqda.

Cəmiyyət müştəriyə kredit verilməsinin dayandırılıb-dayandırılmamasını qiymətləndirərkən, aşağıdakı faktları nəzərdə alır:

- Kreditin valyutasının dəyişməsi;
- Kapital xüsusiyyətlərinin təqdimatı;
- Qarşı tərəfdəki dəyişiklik;
- Dəyişikliklərin bu cür tanınması müqabilində modifikasiya alətləri artıq YƏMFÖ meyarlarına cavab verməyəcəyinin məlum olması.

Əgər dəyişiklik nəgəd pul vəsaitlərinin axışında əhəmiyyətli dərəcədə fərqliliyə səbəb olursa, dəyişiklik tanınmanın dayandırılmasına gətirib çıxara bilməz. Orijinal ehtimal olunan faiz dərəcələrində diskontlaşdırılmış pul vəsaitlərinin hərəkətindəki dəyişikliyə əsasən, Cəmiyyət, hər hansı bir dəyərdən düşmə (dəyərsizləşmə) halları qeyd edilmədiyi təqdirdə, bununla bağlı olaraq mənfəət və zərər hesabına dəyişikliklərin təsirini uçota alır.

Əsaslı dəyişikliklərdən başqa tanınmanın dayandırılması halları

Maliyyə aktivləri

Maliyyə aktivindən pul vəsaitlərinin hərəkətini almaq hüququ başa çatdıqda maliyyə aktivinin (və ya mümkün olduqda, maliyyə aktivinin bir hissəsi və ya oxşar maliyyə aktivlərinin bir hissəsi) tanınması dayandırılır.

Cəmiyyət maliyyə aktivini yalnız və yalnız aşağıdakı hallarda köçürə bilər:

- Cəmiyyət maliyyə aktivlərindən pul vəsaitlərinin axınıni əldə etmək üçün müqavilə hüquqlarını köçürmüşdür;
- və ya
- Pul vəsaitlərinin hərəkəti hüququnu saxlayır, lakin "ötürmə" razılaşması ilə üçüncü tərəfə maddi gecikmə olmadan alınan pul vəsaitlərinin hamısını tam ödəmək öhdəliyi götürür ki, bu ödəniş qaydaları.

MALIYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Maliyyə aktivləri (davamı)

Cəmiyyətin maliyyə aktivləri üzrə pul vəsaitlərinin axınını ("əsas aktiv") almaq üzrə müqavilə hüquqlarını saxladığı əməliyyatlardır, lakin həmin pul vəsaitlərinin hərəkəti bir və ya bir neçə müəssisəyə ("son alıcılara"), aşağıdakı üç şərt yerinə yetirildikdə ödənilir:

- Cəmiyyət, alınmış məbləğin tam ödənilməsi və faiz dərəcələrinə uyğun faiz məbləğləri ilə qısamüddətli avanslar istisna olmaqla, orijinal aktivdən ekvivalent məbləğlərin yığımını həyata keçirmədiyi halda, alıcılara məbləğləri ödəmək öhdəliyi yoxdursa;
- Cəmiyyət, potensial alıcılara təminat olaraq təqdim etdiyi aktivdən başqa, hər hansı bir digər orijinal aktivini sata və ya girov qoya bilməzsə;
- Cəmiyyət potensial alıcılar adına toplanan pul vəsaitlərini əhəmiyyətli gecikmə olmadan təhvil vermək məcburiyyətindədirsə.

Əlavə olaraq, Cəmiyyət bu cür pul axınlarını yenidən investisiya etmək hüququna malik deyil, istisna olaraq yığım tarixi və potensial alıcılara lazım olan pul köçürmə tarixləri arasında olan dövr ərzində qazanılmış faizlər də daxil olmaqla, toplanış tarixi və son alıcılara tələb olunan pul köçürmə tarixi arasındakı müddət ərzində.

Transfer yalnız tanınmanın dayandırılması hallarına uyğunlaşdırılır, həmçinin :

- Cəmiyyət aktivin bütün risklərini və mükafatlarını əhəmiyyətli dərəcədə ötürmüşdür; və ya
- Cəmiyyət aktivin bütün risklərini və mükafatlarını əhəmiyyətli dərəcədə nə ötürmüş nə də saxlamamışdır lakin aktiv üzrə nəzarətin ötürülməsini təmin etmişdir.

Cəmiyyət, bütün əsaslı riskləri və mükafatlarını əhəmiyyətli dərəcədə köçürmədikdə və ya əlində saxlamadıqda, yalnız aktivin nəzarətini özündə saxlayıbsa, aktiv yalnız Cəmiyyətin davamlı təsirini əhəmiyyətlilik dərəcəsi ilə tanınır və bu halda Cəmiyyət həmçinin əlaqəli öhdəliyi tanınmalıdır. Köçürülmüş aktiv və əlaqəli öhdəlik Cəmiyyətin əlində saxladığı hüquq və öhdəlikləri əks etdirən əsaslarla ölçülür.

Köçürülmüş aktiv üzərində təminat şəkli alan davamlı müdaxilə və təsir gücü, aktivini orijinal balans dəyərinin altında və Cəmiyyətin ödəməsi tələb oluna biləcək maksimum məbləğlə ölçülür.

Davamlı təsir köçürülmüş aktiv üzrə yazılı və ya satın alınan bir variantın (və ya hər ikisinin) formasını alırsa, Cəmiyyətin aktivini yenidən satın alma prosesində ödəməsi lazım gələndə dəyərdə ölçülür. Ədalətli dəyərlə ölçülmüş bir aktiv üzrə yazılı təklif seçimi olması halında, Cəmiyyətin davam edən təsirinin əhatəsi, köçürülmüş aktivin ədalətli dəyəri və seçmə əməliyyat qiymətinin aşağı olması şərtlərilə məhdudlaşır.

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Maliyyə aktivlərinin dəyərdən düşməsi

Gözlənilən kredit zərərlərinin tanınması prinsiplərinə ümumi baxış

Cəmiyyətin, birlikdə "maliyyə alətləri" adlandırılan kredit şərti öhdəliklər və qarantıya müqavilələri ilə yanaşı, mənfəət və ya zərər hesabında ədalətli dəyərlə saxlanılan bütün kreditlər, digər borc maliyyə aktivləri gözlənilən kredit zərərləri üçün ehtiyat yaradır. Kapital alətləri MHBS 9-a uyğun olaraq dəyərsizləşməyə məruz qalmır.

GKZ yaranmasından bu yana kredit riskində əhəmiyyətli bir artım olmadıqca, aktivin ömrü boyu yaranması gözlənilən kredit zərərlərinə dayanmaqdadır. Hesabat tarixindən sonrakı 12 ay müddətində maliyyə alətində ehtimal olunan hadisələrdən qaynaqlanan zərərləri təmsil edən hissədir.

Hər ikisi maliyyə alətlərinin əsas portfelinin xarakterindən asılı olaraq ya fərdi əsasda ya da kollektiv əsasda hesablanır. Cəmiyyət hər hesabat dövrünün sonunda, ilkin tanımadan sonra maliyyə alətlərinin kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığını, maliyyə alətlərinin qalan faydalı ömrü ərzində dəyərsizləşmə riskindəki dəyişikliyi diqqətə alaraq qiymətləndirmə aparmaq siyasətini həyata keçirmişdir.

Yuxarıdakı prosesə əsaslanaraq Cəmiyyət kreditlərini aşağıda açıqlandığı şəkildə Mərhələ 1, Mərhələ 2, Mərhələ 3 və dəyərsizləşmiş (AYKD) kreditlər kimi qruplaşdırır.

Mərhələ 1: Kreditlərin ilkin tanınması, Cəmiyyət 12 aylıq GKZ-ə əsaslanan ehtiyat məbləğini tanıyır. Mərhələ 1 kateqoriyasında qruplaşdırılan kreditlər həmçinin kredit riskinin artaraq Mərhələ 2-dən yenidən təsnifləşdirilmiş kreditləri də özündə cəmləşdirir.

Mərhələ 2: Borc verildikdən sonra kredit riskində əhəmiyyətli artım baş verdikdə, Cəmiyyət kreditin gözlənilən faydalı ömrü ərzində yarana biləcək zərərlər üçün ehtiyat yaradır. Mərhələ 2 kreditləri əlavə olaraq, kredit riskinin artdığı və kreditin Mərhələ 3-dən etibarən yenidən təsnifləşdirildiyi təsislərdə ehtiva edir.

Mərhələ 3: Əhəmiyyətli dərəcədə dəyərsizləşmə müşahidə olunan kreditlər. Cəmiyyət kreditin gözlənilən faydalı ömrü ərzində yarana biləcək zərərlər üçün ehtiyat yaradır.

AYKD: Alınan və ya yaradılan kredit aktivləri üçün ilkin tanımada dəyərsizləşmə müşahidə olunan maliyyə aktivləridir. AYKD aktivləri orjinal tanınmalar sırasında ədalətli dəyərdə qeydə alınır və faiz gəlirinin sonrakı tanınmaları effektiv faiz dərəcəsinə əsaslanır. GKZ yalnız ehtimal edilən dəyərsizləşmədə növbəti dəyişiklik olduğunda tanınır və ya genişləndirilir.

Cəmiyyətin geri ödənilməmiş kredit məbləğlərilə bağlı bərpa olunmasına dair gözləntisi qalmadığı hallarda bütünlüklə və ya hissəvi maliyyə aktivinin ümumi balans dəyəri azaldılır. Bu, maliyyə aktivinin tanınmasının (qismən) dayandırılması hesab olunur.

Gözlənilən kredit zərərlərinin hesablanması

Cəmiyyət effektiv faiz dərəcəsinə qədər azalmış qısamüddətli nağd pul daxilolmalarını ölçmək üçün dörd ehtimal yönümlü ssenariyə dayanaraq gözlənilən kredit zərərlərini hesablayırlar. Qısamüddətli nağd pul azalmaları müqaviləyə uyğun olaraq Cəmiyyətə ödənilməli pul axınları ilə Cəmiyyətin ümumilikdə əldə etməyi gözlədiyi məbləğ arasındakı fərqdır.

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Gözlənilən kredit zərərlərinin hesablanması (davamı)

Gözlənilən kredit zərərlərinin hesablanmasında əsas elementlər aşağıdakılardır:

- *Defolt ehtimalı*- (Öhdəliyin yerinə yetirilməməsi ehtimalı) verilmiş zaman kəsiyində ödənilməmə ehtimalının təxmini hesablanmasıdır.

Defolt ehtimalı bəzən yalnız dəyərləndirilən zaman müddətində baş verə bilər, lakin, ehiyatlar portfel daxilində davamlı olaraq saxlanılmış ola da bilər.

- *Defolt ehtimalında açıqlanma*- hesabat tarixindən sonra əsas məbləğin və faizin müqavilə ilə müəyyən edilmiş və ya hər hansı digər formada təyin edilən geri ödəmə şərtləri daxil olmaqla, təklif edilən güzəştlərdən mümkün azalmaların və gecikmiş ödəmələrə yığılmış faizlərin nəzərə alınaraq gələcək tarixdəki defoltun açıqlama qeydlərində yaradacağı dəyişikliklərin əvvəlcədən təxmin edilməsidir.
- *Defolt ehtimalında mümkün zərərlər*- Verilmiş müddət ərzində defolt hadisəsinin baş verməsindən yaranan zərərlərin əvvəlcədən təxmin edilməsidir. Bu daha çox müqavilə üzrə məbləğlər ilə borc verənin qoyulmuş girovların realizasiyası da daxil olmaqla almağı gözlədiyi məbləğ arasındakı fərqə əsaslanır.

Gözlənilən kredit itkilərini əvvəlcədən dəyərləndirərkən dörd müxtəlif ssenariləri nəzərə alınır (əsas vəziyyət, qalxış, yumuşaq düşüş (enmə 1), və daha kəskin enmə (enmə 2)). Bunların hər biri müxtəlif defolt ehtimalı, defolt vəziyyətində açıqlama və defolt ehtimalında mümkün zərərlərlə əlaqəlidir. Vəziyyətdən asılı olaraq, ödənilməyən borcların ödənilmə ehtimalının və girovun dəyərinin və ya aktivin satılmasından əldə ediləcək məbləğin də nəzərə alınaraq geri qaytarılmasına dair müxtəlif ssenarilər də daxil edilə bilər.

Kredit zərərlərində maksimum dövr Cəmiyyət hüquqi cəhətdən daha erkən müddətə tanınmalı olduğu hallar istisna olmaqla maliyyə alətinin müqavilə müddəti ilə müəyyən edilir.

Dəyərsizləşmə zərərləri və azadolmalar maliyyə aktivinin balans dəyərinə müəyyən edilmiş alınmamış borc öhdəliyinə görə yaradılan gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyatlardan formalaşan modifikasiya zərərləri və ya gəlirlərindən ayrılıqda balansda və açıqlama qeydlərində öz əksini tapır. Gözlənilən kredit zərəri metodunun mexanizmlərini aşağıdakı kimi izah etmək olar:

- 1-ci mərhələ: Cəmiyyət hesabat tarixindən sonrakı 12 aylıq müddət ərzində maliyyə alətinin mümkün ödənilməmə ehtimalının nəticəsi kimi istifadə müddəti üzrə gözlənilən kredit zərərinin 12 aylıq nisbətini hesablayır. Cəmiyyət hesabat tarixindən sonrakı növbəti 12 aylıq müddət üçün gözlənilən ödənilməmə hadisəsinə ehtiyat məbləğini hesablayır.

Bu gözlənilən 12 aylıq ödənilməmə ehtimalları effektiv faiz dərəcəsinə yaxınlaşana qədər azaldıb, ödənilməmə hadisəsində gözlənilən itkilərin miqdarında vurularaq ödənilməmə hadisəsində açıqlama qeydlərinin proqnozlaşdırılmasına istifadə olunur. Hər dörd ssenari üçün bu hesablamalar yuxarıda izah edildiyi kimidir.

- 2-ci mərhələ: Borcun kredit riski orijinaldan əhəmiyyətli dərəcədə artdıqda Cəmiyyət istifadə müddəti üzrə gözlənilən kredit zərəri ehtiyatı yaradır. Mexanizmlər ssenarilər də daxil olmaqla yuxarıda izah edilən digər ssenarilərlə oxşarlıq təşkil etsə də ödənilməmənin ehtimalı və ödənilməmə hadisəsində zərərlərin miqdarı maliyyə alətinin istifadə müddətinə əsasən proqnozlaşdırılır. Ehtimal olunan nağd pul ehtiyatları orijinal effektiv faiz dərəcəsinə yaxın məbləğə qədər azaldılır.

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Gözlənilən kredit zərərlərinin hesablanması (davamı)

- 3-cü mərhələ: Cəmiyyət kredit dəyərsizləşməsi nəzərə alınan borclara gözlənilən istifadə müddəti üzrə kredit zərərləri hesablayır. Bu metod 2-ci mərhələdə verilən ödənilməmə ehtimalı 100% müəyyən edilmiş aktivlərlə oxşardır.
- Alınmış və ya orijinal kredit dəyərsizləşməsi müəyyən edilən aktivlər ilkin tanınmada kredit dəyərsizləşməsi hesablanan aktivlərdir. təşkilatlar ilkin tanınmadan istifadə müddəti üzrə gözlənilən kredit zərərlərinə yalnızca yığılmış dəyişiklikləri dörd ehtimal yönümlü ssenarilərə əsaslanaraq tanıyır.
- Borc öhdəlikləri və akkreditivlər.

Alınmamış borc öhdəliyinə istifadə müddəti üzrə gözlənilən kredit zərərlərini proqnozlaşdırarkən Cəmiyyət borc öhdəliyinin gözlənilən hissəsinin istifadə müddəti bitdikdən sonra alacağını nəzərdə tutur. Gözlənilən kredit zərəri, dörd ssenarinin ehtimal ağırlığına əsaslanan nağd pulun çəkildiyi təqdirdə, gözlənilən çatışmazlıqların bugünkü dəyərində əsaslanır. Gözlənilən nağd pul çatışmazlığı, kredit üzrə gözlənilən effektiv faiz dərəcəsinə yaxınlaşanda təxirə salınır.

Həm kredit, həm də alınmamış bir öhdəlik daxil olan kredit kartları və dövriyyə vəsaitləri üçün gözlənilən kredit zərərləri kreditlə birlikdə hesablanır və təqdim olunur. Kredit öhdəlikləri və akkreditivlər üçün gözlənilən kredit itkiləri *ehtiyat* məbləği içərisində tanınır.

- Qarantiyalar

Hər bir zəmanət üzrə Cəmiyyətin öhdəliyi, gəlir hesabında tanınmış məcmu amortizasiya məbləğinin azaldılması və gözlənilən kredit itkiləri ehtimalının daha yüksək olması ilə ölçülür.

Bu məqsədlə, Cəmiyyət, sahibinin kredit zərərinə görə geri ödəyəcəyi məbləğin riskə uyğun effektiv faiz dərəcəsi tətbiq edilmiş azalmaların hazırkı dəyərini əvvəlcədən təqribi hesablayır. Hesablama ehtimal ağırlıqlı dörd ssenari ilə aparılır. Maliyyə təminatı müqavilələri ilə bağlı gözlənilən kredit itkiləri *ehtiyatlar* daxilində tanınır.

Digər məcmu gəlirlər içərisində balans dəyəri ilə ölçülən borc alətləri (DMGƏD)

Digər məcmu gəlirlər içərisində balans dəyərində ölçülmüş borc alətlərinin gözlənilən kredit zərərləri bu maliyyə aktivlərinin qalıq dəyərini maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda azaltmır. Bunun əvəzində, aktivlərin amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülməsi halında yaranacaq ehtiyata bərabər olan məbləğ, sair məcmu gəlirlərdə mənfəət və ya zərəre müvafiq yığılmış dəyərsizləşmə məbləği olaraq tanınır. Sair məcmu gəlirlərdə yığılmış zərərlər, aktivlərin silinməsi zamanı mənfəət və zərər hesabına qaytarılır.

Alınmış və ya ilkin tanınmadan kredit dəyərsizləşməsi müəyyən olunmuş maliyyə aktivləri

Alınmış və ya ilkin tanınmadan kredit dəyərsizləşməsi müəyyən olunmuş maliyyə aktivləri üçün Cəmiyyət ilkin tanınmadakı zərər ehtiyatlarına yalnız yığılmış dəyişiklikləri tanıyır.

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

---

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Gələcəklə bağlı proqnoz xarakterli məlumatlar

Gözlənilən kredit riski modellərində, təşkilatlar aşağıdakı kimi geniş iqtisadi informasiyalara əsaslanmaqdadır:

- ÜDM artımı;
- İşsizlik dərəcəsi;
- Mərkəzi bankın faiz dərəcəsi;
- Təsərrüfatı qiymətləri indeksi.

Gözlənilən kredit zərərlərinin hesablanması üçün istifadə olunan məlumatlar və modellər, maliyyə hesabatları tarixində bazarın bütün xüsusiyyətlərini əks etdirə bilməz. Belə fərqlər əhəmiyyətli dərəcədə vacib olduqda bunu əks etdirmək üçün, keyfiyyətə uyğun bəzən müvəqqəti olaraq düzəlişlər edilir.

Yuxarıda göstərilən məlumatlar yalnız məsələyə aydınlıq gətirmək məqsədilə seçilmiş ümumi iqtisadi göstəricilərdir. Praktikada əmtəə qiymətləri inflyasiya dərəcələri, valyuta məzənnələri və dövlət büdcəsinin kəsirləri kimi digər göstəricilər də istifadə oluna bilər.

Girov qiymətləndirməsi

Cəmiyyət maliyyə aktivləri üzərində kredit risklərini azaldılması üçün mümkün olduğu qədər girovdan istifadə etməyə çalışır. Cəmiyyət, pul, qiymətli kağızlar, akkreditivlər / zəmanətlər, daşınmaz əmlak, debitor borcları, ehtiyatlar, digər qeyri-maliyyə aktivləri və xalis müqavilələr formasında kredit alətləri kimi müxtəlif formalarda mövcud ola bilər. Girov təmin edilmədiyi halda, bu Cəmiyyətin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatında qeyd edilmir.

Lakin, girovun balans dəyəri gözlənilən kredit zərərlərinin hesablanmasına təsir göstərir. Adətən, ən az, kreditin verildiyi anda və üç ayda bir dəfə yenidən qiymətləndirilir. Bununla yanaşı, bəzi girovlar, məsələn, marja tələblərinə aid pul və ya qiymətli kağızlar gündəlik qiymətləndirilir.

Mümkün olduğu təqdirdə, Cəmiyyət təminat kimi saxlanılan maliyyə aktivlərini qiymətləndirmək üçün aktiv bazar məlumatlarından istifadə edir. Sabit bazar qiymətinə sahib olmayan digər maliyyə aktivləri modellərdən istifadə etməklə qiymətləndirilir. Daşınmaz əmlak kimi qeyri-maliyyə girovları ipoteka brokerləri kimi üçüncü tərəflərin verdiyi məlumatlara görə və ya mənzil qiymət indeksləri əsasında qiymətləndirilir.

Girovun ötürülməsi

Cəmiyyətin siyasəti müsadirə edilmiş girovların Cəmiyyətin daxili əməliyyatları üçün ən yaxşı şəkildə istifadə edilə biləcəyini və ya satılmalı olduğunu müəyyən etməkdir. Daxili əməliyyatlar üçün yararlı olacağı təsbit edilmiş girovlar üçüncü şəxslərə ötürülməyə dəyərdən aşağı və ya orijinal təmin edilmiş aktivin balans dəyərində hesablanır. Satışın daha əlverişli olduğu müəyyənləşdirilmiş girovlar, satış üçün saxlanılan aktivlərdə, balans dəyərində (əgər aktivlər olduqda) və ya balans dəyərindən qaytarılma tarixində satış üçün çəkiləcək xərclər çıxılmaqla Cəmiyyətin daxili siyasətinə uyğun olaraq tanınır.

Cəmiyyət normal fəaliyyəti dövründə pərakəndə portfelində əmlak və ya digər aktivləri fiziki olaraq üçüncü şəxslərə ötürmür, adətən auksionda borc öhdəliyini ödəmək üçün xarici agentləri cəlb edir. Hər hansı əlavə dəyər müştərilərə borcalanlara qaytarılır. Bu praktikanın nəticəsi olaraq hüquqi ötürülmə prosesinə məruz qalmış yaşayış obyektləri balansda qeyd edilmir.

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Silinmələr

Maliyyə aktivləri yalnız bərpa edilməsi mümkün olmadığı halda təsdiq edildiyi zaman qismən və ya tam olaraq silinir. Silinəcək məbləğ yığılmış zərər ehtiyatından çox olduqda, fərq əvvəlcə ümumi balans dəyərinə tətbiq edilən ehtiyata əlavə olunur. Hər hansı bir sonrakı bərpa kredit zərərləri üzrə xərclərə hesablanır.

MHBS 7R.35L müəssisələrdən dövr ərzində silinmiş və hələ də icra fəaliyyətinə məruz qalan maliyyə aktivləri üzrə qüvvədə olan məbləği açıqlamağı tələb edir. Bu tələb, Cəmiyyətin aktivləri bərpa etmək üçün heç bir əsaslı gözləntiləri olmadığı təqdirdə və əlavə prosedurları icra etməkdən imtina etdikdə silməsinə imkan verən MHBS 9.5.4.4 ilə ziddiyyət təşkil edir.

Ədalətli dəyər müstəqil şəkildə fəaliyyət göstərən yaxşı məlumatlandırılmış müstəqil tərəflər arasında əməliyyatın ümumi şərtlər əsasında həyata keçirildiyi zaman aktivin mübadilə edilə bildiyi və ya öhdəliyin yerinə yetirildiyi məbləği təşkil edir. Ədalətli dəyər fəal bazarda alınıb satılan maliyyə aktivləri üzrə cari tələb qiymətini və maliyyə öhdəlikləri üzrə cari təklif qiymətini əks etdirir. Bazar riskləri qarşılıqlı şəkildə əvəzləşdirilən aktiv və öhdəliklər ilə əlaqədar Cəmiyyət qarşılıqlı surətdə əvəzləşdirilən risklər üzrə ədalətli dəyər göstəricilərinin müəyyən edilməsi üçün orta bazar qiymətlərindən istifadə edə bilər və xalis açıq mövqeyə müvafiq tələb və təklif qiyməti tətbiq edə bilər. Maliyyə aləti fəal bazarda o zaman sərbəst surətdə alınıb satıla bilən aktivlər kimi qəbul edilir ki, onların qiymətləri haqqında məlumat fond birjasında və ya digər maliyyə Təşkilatından sərbəst və müntəzəm şəkildə əldə edilə bilsin və bu zaman həmin qiymətlər könüllü şəkildə bazar şərtləri çərçivəsində həyata keçirilən real və müntəzəm əməliyyatları əks etdirsin.

Bazar qiymətləri mövcud olmayan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini müəyyən etmək üçün diskont edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti modeli, könüllü şəkildə həyata keçirilən ən son əməliyyatlar haqqında məlumata əsaslanan modellər kimi qiymətləndirmə üsulları, eləcə də investisiya qoyulan müəssisələr haqqında maliyyə məlumatlarının təhlili istifadə edilir.

Qiymətləndirmə üsulları müşahidə edilə bilən bazar məlumatları ilə dəstəklənməyən fərziyyələrin istifadə olunmasını tələb edə bilər. Bu fərziyyələrin hər-hansı birinin mümkün alternativ variantla əvəz edilməsi nəticəsində mənfəət, gəlir, aktiv və öhdəliklərin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməsinə səbəb olacaq hallar barədə məlumat hazırkı maliyyə hesabatlarında açıqlanır.

İlkin dəyər alış tarixinə aktivləri almaq üçün ödənilmiş pul vəsaitlərini və ya onların ekvivalentlərinin məbləğini və yaxud verilmiş digər resursların ədalətli dəyərini əks etdirir və *əməliyyat xərclərini* ehtiva edir. İlkin dəyərlə qiymətləndirmə yalnız bazar qiymətləri olmayan və ədalətli dəyəri etibarlı şəkildə ölçülə bilməyən pay alətlərindəki investisiyalara tətbiq edilir.

Əməliyyat xərcləri əlavə xərcləri əks etdirir və birbaşa olaraq maliyyə alətinin alışı, buraxılması və ya satışı ilə əlaqəlidir. Əlavə xərclər əməliyyatın həyata keçirilmədiyini təqdirdə yaranmayan xərclərdir. Əməliyyat xərclərinə agentlərə (satış üzrə agentlər kimi fəaliyyət göstərən işçilər daxil olmaqla), məsləhətçilərə, brokerlərə və dilerlərə ödənilmiş haqq və komissiyalar, tənzimləyici orqanlar və fond birjalarına ödəmələr, eləcə də mülkiyyət hüququnun köçürülməsi üzrə vergilər və rüsumlar daxildir. Borc öhdəlikləri üzrə mükafat və ya diskontlar, maliyyələşdirmə xərcləri, daxili inzibati və ya saxlama xərcləri maliyyə xərclərinə daxil edilmir.

Amortizasiya olunmuş maya dəyəri əsas məbləğin ödənilməsi çıxılmaqla, lakin hesablanmış faizləri daxil etməklə, maliyyə aktivləri üçün isə dəyərsizləşmə zərərləri üzrə hər-hansı silinməni çıxmaqla aktivlərin ilkin dəyərini əks etdirir. Hesablanmış faizlərə ilkin uçot zamanı təxirə salınmış əməliyyat xərclərinin və effektiv faiz metodundan istifadə etməklə ödəniş məbləği üzrə hər-hansı mükafat və ya diskontun amortizasiyası daxildir. Hesablanmış faiz gəlirləri və faiz xərcləri, o cümlədən hesablanmış kupon gəlirləri və amortizasiya olunmuş diskont və ya mükafat (verilmə zamanı təxirə salınmış komissiyalar daxil olmaqla, əgər varsa) ayrıca göstərilir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatın müvafiq maddələrinin balans dəyərinə daxil edilir.

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri asanlıqla müəyyən nağd pul məbləğinə çevrilə bilən və dəyəri cüzi dəyişikliklərə məruz qalan maddələrdir. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə ilkin ödəmə müddəti üç aydan az olan banklararası bütün depozitlər daxildir. Verilmə tarixində istifadəsi üç aydan çox müddətə məhdudlaşdırılmış vəsaitlər pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə aid edilmir. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri amortizasiya olunmuş maya dəyərində əks etdirilir.

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar təsbit edilmiş və ya müəyyən edilə bilən tarixlərdə qaytarılmaq şərtilə sərbəst surətdə alınıb satıla bilməyən qeyri-derivativ maliyyə alətləri ilə əlaqəsi olmayan debitor borclarının əldə edilməsi və ya yaradılması məqsədilə, Cəmiyyət tərəfindən müştərilərə avans şəklində nağd pul verildiyi zaman uçota alınır. İlk qiymətləndirmədən sonra müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar, banklardan alınacaq vəsaitlər EFD metodologiyası istifadə olunmaqla amortizasiya olunmuş dəyərdə dəyərsizləşmə çıxılmaqla müəyyən olunur. Amortizasiya olunmuş dəyər satın alma zamanı edilən güzəştlər və mükafatlar, EFD-in ayrılmaz hissəsi olan haqqlar və xərclər nəzərə alınmaqla hesablanır.

Buna görə də, Cəmiyyət faiz gəlirini gözlənilən kreditin müddəti ərzində sabit gəlirlilik dərəcəsinin ən yaxşı qiymətləndirməsini əks etdirən gəlirlilik dərəcəsi istifadə etməklə tanıyır, beləliklə, müxtəlif mərhələlərə aid olan potensial müxtəlif faiz dərəcələrinin təsirini və məhsulun həyat dövrünü (avanslar, cərimə faizləri və xərclər) tanıyır. Dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri ilə bağlı şərtlərə yenidən baxıldıqda, yenidən baxılmış şərtlər əvvəlki şərtlərdən əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənərsə, yeni aktiv əvvəlcə ədalətli dəyərdə uçota alınır.

Əmlak və avadanlıqlar

Əmlak və avadanlıqlar lazım olduqda yığılmış köhnəlmə və dəyərsizləşmə üzrə ehtiyatı çıxmaqla, ilkin dəyərdə qeydə alınır.

Başa çatdırılmamış tikinti işləri lazım olduqda dəyərsizləşmə üzrə ehtiyatı çıxmaqla, ilkin dəyərdə qeydə alınır. İlk dəyərə müvafiq aktivlərin tikintisinin maliyyələşdirilməsi üçün xüsusi və ümumi borc vəsaitlərinin alınması ilə əlaqədar borc vəsaitləri üzrə xərclər daxildir. Tikinti işləri tamamlandıqdan sonra həmin aktivlər müvafiq əmlak və avadanlıqlar kateqoriyasına köçürülür və balans dəyərində uçota alınır. Başa çatdırılmamış tikintilər üçün tikinti işləri başa çatdırılmayana qədər amortizasiya hesablanmır. Əmlak və avadanlıqların bütün digər növləri lazım olduqda yığılmış köhnəlmə və dəyərsizləşmə üzrə zərəri çıxmaqla (əgər varsa), ilkin dəyərdə qeydə alınır.

Kiçik həcmli təmir və istismar xərcləri çəkildiyi zaman xərcə silinir. Əmlak və avadanlıqların əsas komponentlərinin əvəz edilməsi xərcləri kapitallaşdırılır və əvəz edilmiş hissələr balansdan silinir. Əmlak və avadanlıqlar dəyərsizləşdikdə, onlar binalar və avadanlıqların istifadəsi nəticəsində əldə edilən dəyər ilə satış xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyərdən daha yüksək olan dəyərə silinir. Aktivin balans dəyərindəki azalma mənfəət və zərəərə aid edilir. Aktivin istifadəsi nəticəsində əldə edilən dəyərin və ya satış xərcləri çıxılmaqla, onun ədalətli dəyərinin müəyyən edilməsi üçün istifadə edilən təxminlərdə dəyişiklik baş verdiyi təqdirdə əvvəlki dövrlərdə hər-hansı aktiv üçün qeydə alınmış dəyərsizləşmə üzrə zərərlər bərpa edilir.

Əmlak və avadanlıqların satışından yaranan gəlir və zərəər, gəlir məbləği və balans dəyəri arasındakı fərq kimi müəyyən edilir və mənfəət və zərərdə əks etdirilir.

“BRAND CREDIT BOKT” MMC

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Köhnəlmə və amortizasiya

Əmlak və avadanlıqlar üzrə amortizasiya azalan qalıq metoduna, yəni əsas vəsaitlərin aşağıda göstərilən təxmini faydalı xidmət müddəti ərzində aktivlərin ilkin dəyərini onların qalıq dəyərində azaltmaqla hesablanır:

	%
Mebel və avadanlıqlar	2:
Kompüter və avadanlıqlar	2:
Nəqliyyat vasitələri	10-2:
Digər əsas vəsaitlər	2:
İcarəyə götürülmüş əmlakın əsaslı təmiri	4
Qeyri-maddi aktivlər	10

Aktivin artıq köhnəldiyi və istismar müddəti başa çatdığı halda, satış üzrə təxmin edilən xərclər çıxılmaqla, Cəmiyyətin həmin aktivin satışı nəticəsində əldə edəcəyi təxmin edilən məbləğ aktivin qalıq dəyəridir. Cəmiyyət aktivini onun fiziki istismar müddətinin sonuna qədər istifadə edəcəyini gözlədikdə, aktivin qalıq dəyəri sıfıra bərabər olur. Aktivlərin qalıq dəyərləri və faydalı xidmət müddətləri lazım olduqda hesabat dövrünün sonunda nəzərdən keçirilir və dəqiqləşdirilir.

Əsas istismar və ya təmir xərcləri

Əsas istismar və ya təmir xərcləri əvəzləşdirilən aktiv və ya aktivin hissələri, yoxlama xərcləri və əsaslı təmir xərclərindən ibarətdir. Aktiv və ya aktivin bir hissəsi ayrıca olaraq amortizasiya olunduqda və cari olaraq silindikdə və ya əvəzləşdirildikdə və həmin aktivlə bağlı gələcək iqtisadi gəlirlərin Cəmiyyətə axını ehtimal olunduqda, xərclər kapitallaşdırılır. Aktivin hissəsi bir komponent olaraq ayrıca nəzərə alınmadıqda, əvəzləşdirmə dəyəri dərhal silinən əvəzləşdirilən aktivlərin qalıq dəyərini qiymətləndirmək üçün istifadə olunur.

Əsas saxlama proqramları ilə bağlı təftiş xərcləri kapitallaşdırılır və növbəti yoxlama dövrü ərzində amortizasiya olunur. Bütün digər istismar xərcləri çəkilməmiş xərclər kimi hesablanır.

Satış üçün saxlanılan uzunmüddətli aktivlər

Cəmiyyət uzunmüddətli aktivini o halda satış üçün nəzərdə tutulan kimi tanıyır ki, onun qalıq dəyəri mütəmadi istifadə vasitəsilə deyil, əsasən satış əməliyyatı vasitəsilə qaytarılacaq. Bu halın baş verməsi üçün uzunmüddətli aktiv hazırkı vəziyyətində dərhal satış üçün hazır olmalıdır, yalnız o şərtlərlə ki, belə aktivlərin satılması üçün şərtlər sadə və adidir və onun satılması yüksək ehtimal edilməlidir.

Satış ehtimalı o zaman yüksək hesab olunur ki, Cəmiyyətin rəhbərliyi aktivin satılmasını və alıcının təyin edilməsini planlaşdırır. Bundan əlavə, uzunmüddətli aktiv onun cari ədalətli dəyərində yaxın qiymətdə satıla bilməlidir və əlavə olaraq satış üçün nəzərdə tutulan təsnifatlaşdırılma tarixindən bir il ərzində uzunmüddətli aktivin satışı başa çatdırılmalıdır.

Satış üçün nəzərdə tutulduğu kimi təsnifatlaşdırılmış aktivləri Cəmiyyətin qalıq dəyəri ilə və ya daha aşağıdırsa satış üzrə xərclərin çıxılması ilə ədalətli dəyərində ölçür. Əgər aktivin vəziyyətindəki dəyişikliklər və ya hadisələr satış üçün nəzərdə tutulan uzun müddətli aktivin dəyərinin aşağı düşməsinə işarə edirsə, Cəmiyyət aktivin dəyərsizləşməsi üzrə zərəri tanıyır. Əgər sonradan aktivin ədalətli dəyərində artım müşahidə olunarsa, aktiv yalnız həmin aktiv üzrə toplanmış dəyərsizləşmə zərəri həcmində tanınır və qeyd olunur.

Maliyyə öhdəlikləri

Maliyyə öhdəliklərinin tanınması öhdəliklərin sıfırlanması, ləğv edilməsi ya da vaxtının bitməsi hallarında dayandırılır. Mövcud maliyyə öhdəliyi eyni kredit verəndən əhəmiyyətli dərəcədə fərqli şərtlər ilə əvəz edildikdə və ya mövcud öhdəliyin şərtləri əhəmiyyətli dərəcədə dəyişdirildikdə, belə bir mübadilə və ya dəyişiklik öz öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması və yeni öhdəliklərin tanınması kimi qəbul edilir. Orijinal maliyyə öhdəliklərinin balans dəyəri və ödənilməli ödənişlər arasındakı fərq mənfəət və zərərdə tanınır.

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Müddətli borc öhdəlikləri

Digər banklara ödəniləcək vəsaitlər, müxtəlif banklar tərəfindən Cəmiyyətə nağd pul və ya digər aktivlər verildiyi andan qeydə alınır. Qeyri-derivativ maliyyə öhdəlikləri amortizasiya olunmuş maya dəyərində qeydə alınır. Cəmiyyət verdiyi borcları geri aldıqda, həmin borc öhdəlikləri maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan silinir və öhdəliyin balans dəyəri ilə ödənilmiş məbləğ arasındakı fərq borcun ödənilməsi üzrə yaranan gəlir və ya xərclərə aid edilir. İlk qiymətləndirmədən sonra, digər banklara ödəniləcək vəsaitlər EFD tətbiq olunmaqla amortizasiya olunmuş dəyərdə göstərilir. Amortizasiya olunmuş dəyər EFD-in ayrılmaz tərkib hissəsi olan xərclər və vəsaitlər alınan zaman əldə olunan güzəştlər nəzərə alınmaqla hesablanır.

Borc götürülmüş digər vəsaitlərə rezident və qeyri-rezident banklar tərəfindən sabit ödəmə müddəti və sabit və ya dəyişkən faiz dərəcələri ilə verilmiş kreditlər daxildir. Borc götürülmüş digər vəsaitlər amortizasiya olunmuş maya dəyərində qeydə alınır. İlk qiymətləndirmədən sonra, borc götürülmüş digər vəsaitlər EFD tətbiq olunmaqla amortizasiya olunmuş dəyərdə göstərilir. Amortizasiya olunmuş dəyər EFD-in ayrılmaz tərkib hissəsi olan xərclər və vəsaitlər alınan zaman əldə olunan güzəştlər nəzərə alınmaqla hesablanır.

Borc qiymətli kağızları

Buraxılmış borc qiymətli kağızlarına istiqrazlar və Cəmiyyət tərəfindən yerləşdirilmiş borc iltizamları aiddir. Əgər Cəmiyyət öz borc qiymətli kağızını satın alırsa, bu öhdəlik maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatından silinir və ödənilən vəsaitlə öhdəliyin qalıq dəyəri arasında olan fərq mənfəət və zərər hesablarında müvafiq olaraq öhdəliklərin vaxtından tez icra edilməsinin nəticəsi kimi təqdim edilir.

İmtiyazlı səhmlər

İmtiyazlı səhmlər geri qaytarılındır və kapitalda iştirak hüququ verən səhmlər kimi nəzərə alınmır.

Mənfəət vergisi

Mənfəət vergisi hazırkı maliyyə hesabatlarında Azərbaycan Respublikasının qüvvədə olan və ya hesabat tarixinə qüvvəyə minmiş Azərbaycan qanunvericiliyinə uyğun olaraq hesablanmışdır. Mənfəət vergisi xərci cari və təxirə salınmış mənfəət vergisindən ibarətdir və bu və ya digər dövrdə vergi təsiri bilavasitə digər məcmu gəlirlərdə və ya kapitalda qeydə alınan əməliyyatlar istisna olmaqla, mənfəət və zərərdə qeydə alınır.

Cari mənfəət vergisi, cari və əvvəlki dövrlər üzrə vergiyə cəlb edilən mənfəət və ya zərər ilə əlaqədar vergi orqanlarına ödəniləcək və ya onlardan geri alınacaq məbləği təşkil edir. Vergiyə cəlb edilən mənfəət və ya zərər maliyyə hesabatlarının müvafiq vergi bəyannamələrinin təqdim olunmasından əvvəl təsdiqləndiyi halda, təxmini göstəricilərə əsasən hesablanır. Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər inzibati və digər əməliyyat xərcləri kimi qeydə alınır.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəlik metodundan istifadə etməklə, aktiv və öhdəliklərin vergi bazası və maliyyə hesabatlarının hazırlanması məqsədləri üçün onların balans dəyəri arasında yaranan keçmiş illərin vergi zərəri və bütün müvəqqəti fərqlər üçün hesablanır.

İlkin uçot zamanı istisna hal olaraq, əgər əməliyyat maliyyə mənfəəti və vergiyə cəlb edilən mənfəətə təsir göstərmirsə, aktiv və öhdəliyin ilkin qeydə alınması nəticəsində yaranan müvəqqəti fərqlər üzrə təxirə salınmış vergi hesablanır (biznes birləşməsi halları istisna olmaqla).

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Mənfəət vergisi (davamı)

Təxirə salınmış vergi qalıqları, qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonunda qüvvəyə minmiş vergi dərəcələrinə əsasən müvəqqəti fərqlərin qaytarılacağı və ya keçmiş illərdən yığılmış vergi zərərlərinin istifadə ediləcəyi dövrdə tətbiq edilməli vergi dərəcələrindən istifadə etməklə hesablanır. Gəlirdən çıxılan müvəqqəti fərqlər üzrə təxirə salınmış vergi aktivləri və keçmiş illərin vergi zərərləri o zaman hesablanır ki, bu çıxılmaların realizasiya oluna bilməsi üçün gələcəkdə kifayət qədər vergiyə cəlb ediləcək mənfəətin mövcudluğu ehtimal edilsin.

Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsinin 102.1.22 - maddəsinə uyğun olaraq MMC-də fiziki şəxslərin investisiya qiymətli kağızları üzrə ödənilən dividendlər 2016-cı ilin fevral ayından etibarən 7-il müddətinə vergidən azaddır.

Qeyri-müəyyən vergi mövqeləri

Cəmiyyətin qeyri-müəyyən vergi mövqeləri rəhbərlik tərəfindən hər bir hesabat dövrünün sonunda qiymətləndirilir. Rəhbərlik Cəmiyyətin vergi mövqeyinə vergi orqanları tərəfindən etiraz edildiyi halda, əlavə vergi öhdəliklərinin yaranmasını ehtimal etdikdə, vergi öhdəlikləri nəzərə alınmır. Bu cür qiymətləndirmə qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonunda qüvvəyə minmiş vergi qanunvericiliyinin təfsirinə və bu məsələlərə dair hər hansı məhkəmə və ya digər qurumların məlum qərarlarına əsasən aparılır. Mənfəət vergisi istisna olmaqla, cərimələr, penyalar və vergilər üzrə öhdəliklər hesabat dövrünün sonunda öhdəliklərin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan xərclərə dair rəhbərliyin ən yaxşı təxminləri əsasında uçota alınır.

Gəlir və xərclərin uçotu

Bütün borc alətləri üzrə faiz gəlirləri və xərcləri məcmu gəlirlər haqqında hesabatda effektiv faiz metodundan istifadə etməklə hesablama metodu ilə qeydə alınır. Bu metoda əsasən, faiz gəlirləri və xərclərinə müqavilə tərəfləri arasında ödənilmiş və ya alınmış və effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi olan bütün komissiya və haqlar, əməliyyat xərcləri, eləcə də bütün digər mükafat və ya güzəştlər daxildir.

Effektiv faiz dərəcəsinə aid olan komisiya haqlarına maliyyə aktivinin yaradılması və ya alınması, yaxud maliyyə öhdəliyinin (məsələn, ödəmə qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi, zamanətlərin və ya girovun dəyərləndirilməsi və qeydə alınması, maliyyə alətinin təqdim edilməsi şərtlərinin razılaşdırılması və sövdələşmə sənədlərinin hazırlanması haqları) buraxılması ilə əlaqədar əldə edilmiş və ya ödənilmiş komissiya haqları daxildir.

Bazar faiz dərəcələri ilə kreditlərin verilməsi üzrə öhdəlik üçün Cəmiyyət tərəfindən əldə edilmiş komissiya haqları, Cəmiyyətin xüsusi kredit müqaviləsini imzalayacağı ehtimal edildikdə və kreditin verilməsindən sonra qısa müddət ərzində onun realizasiyasını planlaşdırmadıqda effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi hesab edilir. Cəmiyyət, kreditlərin verilməsi üzrə öhdəlikləri mənfəət və zərərdə ədalətli dəyərlə qeydə alınan maliyyə öhdəlikləri kimi təsnifləşdirmir.

Kreditlərin və digər borc alətlərinin vaxtında qaytarılması ilə bağlı şübhə yarandıqda, onlar dəyərsizləşmə məbləğinin müəyyən edilməsi məqsədilə gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin diskontlaşdırılması üçün istifadə edilən effektiv faiz dərəcəsi əsasında faiz gəlirlərini əks etdirməklə bərpə dəyərinə qədər azaldılır. Bütün digər komissiya gəlirləri, digər gəlirlər və digər xərclər adətən göstərməli olan ümumi xidmətlərdə faktiki göstərilmiş xidmətlərin payı kimi müəyyən edilmiş konkret əqdin tamamlanma dərəcəsi əsasında asılı olaraq hesablama metodu ilə qeydə alınır. Sindikatlaşdırılmış kreditlər üzrə komissiya haqları, sindikatlaşdırma başa çatdıqda və Cəmiyyət kredit paketinin hər-hansı hissəsini özündə saxlamadıqda və ya paketin bir hissəsini əqdin digər iştirakçıları kimi eyni effektiv faiz dərəcəsilə özündə saxladıqda gəlir kimi əks etdirilir.

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Gəlir və xərclərin uçotu (davamı)

Üçüncü tərəflər üçün əqdlərin təşkili üzrə komissiya gəlirləri (məsələn, kreditlərin, səhmlərin və digər qiymətli kağızların alınması və yaxud qeyd olunan əməliyyatlar nəticəsində əldə edilmiş müəssisələrin alqısı və ya satışı) əqd başa çatdıqda qeydə alınır. İnvestisiya portfelinin idarə olunması və digər idarəetmə və məsləhət xidmətləri üzrə komissiya gəlirləri xidmətlərin göstərilməsinə dair müqavilələrin şərtlərinə uyğun olaraq adətən sərf edilmiş vaxta proporsional şəkildə əks etdirilir. İnvestisiya fondlarının aktivlərinin idarə olunması üzrə komissiya gəlirləri bu cür xidmətlərin göstərildiyi dövr ərzində göstərilmiş xidmətlərə proporsional şəkildə qeydə alınır. Eyni prinsip əmlakın idarə edilməsi, maliyyə planlaşdırması və uzun müddət ərzində davamlı olaraq göstərilən depozitari xidmətləri üçün tətbiq edilir.

Xarici valyuta əməliyyatları

Cəmiyyətin funksional valyutası onun fəaliyyət göstərdiyi əsas iqtisadi mühitin valyutası hesab edilir. Cəmiyyətin funksional və hesabat valyutası Azərbaycan Respublikasının milli valyutası olan Azərbaycan Manatıdır (“AZN”). Monetar aktiv və öhdəliklər, ARMB-nin müvafiq hesabat tarixinə qüvvədə olan rəsmi valyuta məzənnəsinə əsasən müəssisənin funksional valyutasına çevrilir. Bu cür əməliyyatlar üzrə hesablaşmaların həyata keçirilməsi və ARMB-nin ilin sonuna olan rəsmi valyuta məzənnəsi ilə monetar aktiv və öhdəliklərin funksional valyutaya çevrilməsi nəticəsində yaranan müsbət və mənfi məzənnə fərqləri mənfəət və zərər hesabında qeydə alınır.

İlin sonuna qüvvədə olan valyuta məzənnəsi ilə yerli valyutaya çevrilmə qeyri-monetar maddələrə, o cümlədən pay alətlərinə tətbiq edilmir. Məzənnə dəyişikliklərinin pay qiymətli kağızların ədalətli dəyərində təsiri ədalətli dəyər üzrə yenidən qiymətləndirmə nəticəsində gəlir və ya xərclərin bir hissəsi kimi qeydə alınır.

31 dekabr 2024-cü il tarixinə qüvvədə olan valyuta məzənnələri: 1 ABŞ dolları = 1.7000 AZN və 1 Avro = 1.7724 AZN (31 dekabr 2023-cü il: 1 ABŞ dolları = 1.7000 AZN və 1 Avro = 1.8766 AZN).

Əvəzləşdirmə

Maliyyə aktiv və öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi və xalis məbləğin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda daxil edilməsi, qeydə alınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün qanunvericiliklə müəyyən edilmiş hüquq, eləcə də əvəzləşdirməni aparmaq və ya eyni zamanda aktiv realizasiya edərək öhdəliyi ödəmək niyyəti mövcud olduğu hallarda həyata keçirilə bilər.

İşçilərə sərf olunan xərclər və müvafiq ayırmalar

Əmək haqları, məvaciblər, Azərbaycan Respublikası Dövlət Pensiya və Sosial Müdafiə Fonduna ödənişlər, məzuniyyət və bülletenlər üzrə illik ödənişlər, mükafatlar və pul şəklində olmayan imtiyazlar Cəmiyyətin işçiləri tərəfindən müvafiq xidmətlər göstərildikdə hesablanır.

İcarə müqavilələri

Cəmiyyət müqavilənin icarə müqaviləsi olub-olmaması və ya icarə komponentinə sahib olub-olmaması, yəni müəyyən bir haqq qarşılığında müəyyən müddət ərzində müəyyən aktivdən istifadə hüququnun olması faktını başlanğıc tarixində müəyyənləşdirir.

Cəmiyyət icarəçi qismində

Cəmiyyət qısa müddətli icarələr və az dəyərli aktivlərin icarəsi istisna olmaqla, bütün icarələr üçün vahid tanınma və ölçülmə metodundan istifadə edir. Cəmiyyət icarə üzrə ödənişləri etmək üçün icarə öhdəlikləri və müvafiq aktivdən istifadə hüququnu təzahür edən aktivdən istifadə hüququ tanır.

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

İcarə müqavilələri (davamı)

i) Aktivdən istifadə hüququ

Cəmiyyət icarənin başlanğıc tarixində (yəni müvafiq aktivin istifadəyə hazır olduğu tarix) aktivdən istifadə hüququ tanıyır. Aktivdən istifadə hüququ yığılmış amortizasiya və dəyərsizləşmə çıxılmaqla maya dəyəri ilə uçota alınır və icarə öhdəliklərinin yenidən qiymətləndirilməsi üzrə düzəlişlərə məruz qalır. Aktivdən istifadə hüququnun maya dəyərində tanınan icarə öhdəliklərinin dəyəri, ilkin birbaşa xərclər və icarə üstünlükləri çıxılmaqla başlanğıc tarixində və ya ondan əvvəl edilmiş icarə ödənişləri daxildir. Aktivdən istifadə hüququ icarə müddəti və ya aktivin ehtimal edilən ömür müddətindən daha qısa olan dövr üzrə düzxətli amortizasiya metoduna əsasən amortizasiya olunur.

Əgər icarəyə götürülmüş aktiv üzərində mülkiyyət hüququ icarə müddətinin sonunda Cəmiyyətə keçirsə və ya maya dəyəri özündə alışı opsiyonundan istifadəni ehtiva edirsə, amortizasiya aktivin ehtimal edilən ömür müddəti üzrə aparılır.

ii) İcarə öhdəlikləri

İcarənin başlanğıc tarixində Cəmiyyət icarə müddəti ərzində ediləcək icarə ödənişlərinin indiki dəyəri qədər icarə öhdəliyi tanıyır. İcarə ödənişlərinə icarə üstünlükləri çıxılmaqla sabit ödənişlər, indeks və ya dərəcədən asılı olan dəyişən icarə ödənişləri və qalıq dəyər qarantiyası kimi ödənilməsi ehtimal edilən məbləğlər daxildir. İcarə ödənişlərinə həmçinin Cəmiyyət tərəfindən istifadə edilməsi əminliklə bilinən alışı opsiyonu qiyməti və icarə müqaviləsinə xitam vermək səbəbindən veriləcək cərimələr də daxildir. İndeks və ya dərəcədən asılı olmayan dəyişən icarə ödənişləri (mal-material istehsalı üçün edilməyibsə) hadisənin baş verdiyi dövrdə xərc kimi tanınır.

İcarə ödənişlərinin indiki dəyərini hesablayarkən Cəmiyyət icarənin başlanğıc tarixində özünün borc alma faizindən istifadə edir, çünki icarədə ehtiva edilən faiz dərəcəsini müəyyən etmək mümkün deyil. Başlanğıc tarixindən sonra faiz toplanmasını əks etdirmək üçün icarə öhdəlikləri məbləği artır və edilmiş icarə ödənişlərini əks etdirmək üçün azalır. Əlavə olaraq, icarə şərtlərində, ödənişlərində (məsələn: belə icarə ödənişlərini müəyyən etmək üçün istifadə edilən indeks və ya dərəcələrdə dəyişiklik nəticəsində yaranan gələcək ödənişlərdə dəyişikliklər) və ya müvafiq aktivin alışı opsiyonunda dəyişiklik olduğu təqdirdə icarə öhdəliklərinin qalıq dəyərində yenidən baxılır.

iii) Qısa müddətli icarələr və aşağı dəyərli aktivlərin icarəsi

Cəmiyyət ofis sahələrini qısa müddətli icarəsinə qısa müddətli icarənin tanınması üzrə azad olmanı tətbiq edir (məsələn: başlanğıc tarixindən etibarən 12 ay və daha az dövrü əhatə edən və alışı opsiyonu olmayan icarələr). Qısa müddətli icarələr və aşağı dəyərli aktivlərin icarəsi üzrə icarə ödənişləri icarə müddəti boyu düzxətli metod ilə xərc kimi tanınır. Cəmiyyətin bütün icarə müqavilələri qısa müddətli olduğundan Cəmiyyət bütün icarə müqavilələri üzrə azad olmanı tətbiq etmişdir.

“BRAND CREDIT BOKT” MMC

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

4. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli ehtimallar və mülahizələr

Cəmiyyət maliyyə hesabatlarında göstərilən məbləğlərə və aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində növbəti maliyyə ili ərzində təsir göstərən təxminlər və fərziyyələr irəli sürür. Həmin təxminlər və fərziyyələr müntəzəm olaraq rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, həmçinin rəhbərliyin fikrincə mövcud şəraitə uyğun olaraq əsaslandırılmış gələcək hadisələr üzrə təxminlərə əsasən təhlil edilir. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı rəhbərlik həmçinin peşəkar mülahizələr və təxminlər irəli sürür.

Maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğlərə daha çox təsir göstərən peşəkar mülahizələr və növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsinə səbəb olan təxminlərə aşağıdakılar daxildir:

Gözlənilən kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsi

Gözlənilən kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsi müvafiq metodologiya, modellər və ilkin məlumatlardan istifadə etməklə aparılan əhəmiyyətli hesablamadır. Aşağıdakı komponentlər kredit zərərləri üzrə ehtiyata əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərir: defolt, kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artması (KRƏA), defolt ehtimalı (DE), defolta məruz qalan dəyər (DMQD), defolt baş verəcəyi halda itirilməsi gözlənilən məbləğ (DHZ), eləcə də makroiqtisadi ssenarilər. Cəmiyyət gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtimallar və faktiki kredit zərərləri arasındakı fərqlərin azaldılması məqsədilə modelləri və modellər üzrə məlumatları müntəzəm olaraq təhlil edir və təsdiqləyir.

Kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artması

Kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artması ilə bağlı qiymətləndirmə aparmaq üçün Cəmiyyət hesabat və ilkin tanınma tarixlərinə maliyyə aktivi üzrə hesablanmış müvafiq defolt risklərini müqayisə edir.

Qiymətləndirmə zamanı hesabat tarixinə kredit riskinin müəyyən səviyyəsi deyil, kredit riskinin nisbətən artması nəzərdən keçirilir. Cəmiyyət əldə olunması əlavə xərc tələb etməyən dəstəkləyici və əsaslandırılmış məlumatları, o cümlədən müəyyən müştəri portfellerinin davranış aspektləri daxil olmaqla, bir sıra amilləri nəzərə alır. Cəmiyyət defolt anına qədər kredit riskinin artması ilə bağlı davranış əlamətlərini müəyyən müəyyən edir və müvafiq proqnoz məlumatlarını fərdi maliyyə aləti və ya portfel səviyyəsində kredit riskinin qiymətləndirilməsində istifadə edir.

Biznes modelin qiymətləndirilməsi

Maliyyə aktivləri biznes model əsasında təsnifləşdirilir. Biznes modeli qiymətləndirərkən rəhbərlik birləşmə səviyyəsini və maliyyə alətləri üzrə portfelleri müəyyən etmək üçün mülahizələrdən istifadə etmişdir. Satış əməliyyatlarını qiymətləndirərkən Cəmiyyət onların əvvəlki dövrlərdə baş vermə tezliyini, müddətini və dəyərini, satış səbəblərini və gələcək satışlar ilə bağlı gözləntiləri nəzərə alır.

Kredit keyfiyyətinin pisləşməsinə görə potensial zərərlərin azaldılmasına yönəldilmiş satış əməliyyatları “pul axınlarının əldə edilməsi” biznes modelinə uyğun hesab edilir. Kredit riskinin idarə olunması tədbirləri ilə bağlı olmayan ödəmə müddətinə qədər həyata keçirilən digər satışlar da nadir hallarda baş verməsi və dəyərini ayrılıqda və ya məcmu olaraq əhəmiyyətli olmaması şərtilə, “pul axınlarının əldə edilməsi” biznes modelinə uyğun hesab edilir.

Cəmiyyət satış əməliyyatlarının əhəmiyyətini satışların həcmi ilə portfelin orta müddəti ərzində biznes modeli qiymətləndirilən portfelin dəyərini müqayisə etməklə qiymətləndirir. Bundan əlavə, yalnız “stress” ssenarilərdə və ya Cəmiyyətin nəzarətində olmayan, təkrar baş verməyən və Cəmiyyət tərəfindən proqnozlaşdırıla bilməyən ayrıca hadisə ilə bağlı gözlənilən maliyyə aktivlərinin satışı biznes modelin məqsədi ilə əlaqəli olmayan satış əməliyyatı hesab olunur və müvafiq maliyyə aktivlərinin təsnifatına təsir göstərmir.

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

4. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli ehtimallar və mülahizələr (davamı)

Biznes modelin qiymətləndirilməsi (davamı)

“Pul axınlarının əldə edilməsi və satılması” biznes modelində aktivlərin pul axınlarının əldə edilməsi üçün saxlanması nəzərdə tutulsa da, aktivlərin biznes modelin məqsədlərinə (likvidlik ehtiyaclarının idarə olunması, müəyyən faiz gəlirlərinin əldə edilməsi və ya maliyyə aktivlərinin müddətinin həmin aktivlərin maliyyələşdirdiyi öhdəliklərin müddəti ilə uyğunlaşdırılması) nail olmaq üçün satışı onun tərkib hissəsi hesab edilir.

Digər kateqoriyaya əsasən satış vasitəsilə mənfəət əldə etmək üçün pul axınlarının reallaşdırılması məqsədilə idarə olunan maliyyə aktivləri üzrə portfellər daxildir. Bu biznes model adətən müqavilədə nəzərdə tutulan pul axınlarının əldə edilməsi ilə əlaqəlidir.

Pul axınlarının yalnız əsas məbləğ və faiz ödənişləri (“YƏMFÖ”) meyarına uyğunluğunun qiymətləndirilməsi

Maliyyə aktivləri üzrə pul axınlarının yalnız əsas borc və faiz ödənişləri meyarına uyğunluğunu müəyyən etmək üçün mülahizələrin irəli sürülməsi tələb edilir.

Cəmiyyət müqavilə üzrə nağd pul axınlarının müddətini və ya məbləğini dəyişən müqavilə şərtlərini müəyyən etmiş və nəzərdən keçirmişdir. Nağd pul axınları o halda yalnız əsas borc və faiz ödənişləri meyarına uyğun hesab edilir ki, kreditin şərtlərinə görə onu vaxtından əvvəl ödəmək mümkün olsun, vaxtından əvvəl ödənilən məbləğ əsas borcu və hesablanmış faizləri, eləcə də müqaviləyə vaxtından əvvəl xitam verilməsinə görə əsaslandırılmış əlavə kompensasiyanı özündə əks etdirməsin.

Aktiv üzrə əsas məbləğ əsas borc üzrə sonrakı ödənişlər (yəni, effektiv faiz metodundan istifadə etməklə müəyyən edilmiş faizsiz ödənişləri) çıxılmaqla, ilkin tanınma zamanı ədalətli dəyərə bərabərdir.

Bu qaydada istisna hal olaraq standart, həmçinin qabaqcadan ödəniş elementlərinə malik olan alətlərə yalnız əsas borc və faiz ödənişləri meyarına uyğun olmaq üçün aşağıdakı şərtlərə cavab verməyə imkan yaradır: (i) aktiv mükafat və ya güzəştə verildikdə (ii) qabaqcadan ödəniş məbləği müqavilə üzrə nominal dəyərdən və hesablanmış faizlərdən, eləcə də müqaviləyə vaxtından əvvəl xitam verilməsinə görə əsaslandırılmış əlavə kompensasiyadan ibarət olduqda və (iii) ilkin tanınma zamanı vaxtından əvvəl ödəniş elementinin ədalətli dəyəri əhəmiyyətsiz olduqda.

Cəmiyyətin kredit müqavilələri makroiqtisadi və ya normativ şərtlərdəki müəyyən dəyişikliklərə cavab olaraq faiz dərəcələrinin tənzimlənməsinə imkan verir. Rəhbərliyin öz mülahizəsi və qiymətləndirməsinə görə, bank sektorundakı rəqabət və borcalanların kreditləri yenidən maliyyələşdirmək qabiliyyəti faiz dərəcələrini bazar səviyyəsindən daha yuxarı müəyyən etməsinə mane olur və buna görə də pul axınları SPPI meyarına uyğun qiymətləndirilir.

Əmlak və avadanlıqların faydalı istifadə ömrü

Rəhbərlik əmlak və avadanlıqların ehtimal olunan faydalı istifadə ömrünü və əlaqəli köhnəlmə xərclərini müəyyən edir. Bu ehtimal, Cəmiyyətin aktivlər üzrə təxmin etdiyi iqtisadi mənfəətlər üzrə proqnozlaşdırılan müddətə əsaslanır. Rəhbərlik köhnəlmə xərclərini, istifadə müddətinin, əvvəlki ehtimal olunan müddətdən daha az olduğu hallarda artırır və ya köhnəlmiş aktivləri tərk edilmiş və ya satılmışsa, bu aktivləri texniki olaraq qismən və ya bütünlüklə uçotdan silinir. Faydalı istifadə müddəti ən azı hər hesabat tarixində nəzərdən keçirilir.

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

4. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli ehtimallar və mülahizələr (davamı)

Fasiləsiz fəaliyyət prinsipi

Rəhbərlik hazırkı maliyyə hesabatlarını fasiləsiz fəaliyyət prinsipinə əsasən hazırlamışdır. Belə bir mülahizə irəli sürərkən rəhbərlik Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətini, mövcud planları, əməliyyatların gəlirliliyini və maliyyə resurslarından istifadəni nəzərə almış və son maliyyə böhranının Cəmiyyətin gələcək əməliyyatlarına təsirini təhlil etmişdir.

Rəhbərliyin ölçü və hesabatlarına əsasən Cəmiyyət növbəti 12 ay ərzində likvidlik ehtiyaclarını tənzimləyə biləcək və buna əsasən hazırkı maliyyə hesabatları fasiləsizlik prinsipi əsasında hazırlanmışdır.

5. Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərhlərin tətbiqi

Cari ildə Cəmiyyət Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartları Şurası (MUBSS) və MUBSS-nin Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının Şərhləri Komitəsi (BMHŞK) tərəfindən qəbul edilmiş, Cəmiyyətin fəaliyyəti üçün münasib olan və 31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən hesabat dövrünə şamil olunan bütün yeni və yenidən işlənmiş standartları və onlara dair şərhləri qəbul etmişdir.

Aşağıdakı dəyişikliklər 01 yanvar 2024-cü ildən qüvvəyə minib.

“Satış və Geri İcarə Öhdəliyi”nə (16 sayılı MHBS) edilən dəyişikliklər (22 sentyabr 2022-ci ildə dərc olunub və 01 yanvar 2024-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan dövrlər üzrə qüvvəyə minir).

Bu dəyişikliklər, MHBS 15 (Müştərilərlə bağlanmış müqavilələr üzrə yaranan gəlirlər) tələblərinə cavab verən və satış kimi hesablanan satış və icarəyə götürmə əməliyyatlarına aiddir. Bu dəyişikliklərə əsasən satıcı-icarəyə götürən əməliyyat nəticəsində yaranan öhdəlikləri sonradan elə şəkildə qiymətləndirməlidir ki, aktiv üzərində saxladığı istifadə hüququ ilə bağlı hər hansı gəliri və ya zərəri tanımasın. Satıcı-icarəçi tərəfindən aktivdən istifadə hüququ ilə bağlı hər hansı bir gəlir, icarə ödənişlərinin dəyişkən olmasından və indeksdən və ya dərəcədən asılı olmamağına baxmayaraq, təxirə salınmalıdır.

Öhdəliklərin cari və ya uzunmüddətli kimi təsnifləşdirilməsi – 1 sayılı MHBS-yə dəyişikliklər (ilkin olaraq 23 yanvar 2020-ci ildə dərc olunmuş və daha sonra 15 iyul 2020-ci il və 31 oktyabr 2022-ci il tarixlərində dəyişikliklər edilmiş, yekun olaraq 01 yanvar 2024-cü ildən və ya sonra başlayan dövrlər üçün qüvvəyə minir).

Bu dəyişikliklərə əsasən öhdəliklər hesabat dövrünün sonunda mövcud olan hüquqlardan asılı olaraq, cari və ya uzunmüddətli kimi təsnif edilir. Öhdəliklər, əgər Cəmiyyətin hesabat dövrünün sonunda ən azı on iki ay müddətinə icranı təxirə salmaq üçün əsaslı bir hüququ varsa, uzunmüddətlidir. Yeni dəyişikliklər belə hüququn qeyri-şərtsiz olmasını artıq tələb etmir.

2022-ci ilin oktyabrında edilən dəyişikliklərə əsasən, hesabat tarixindən sonra riayət edilməsi tələb olunan xüsusi kredit şərtləri borcun cari və ya uzunmüddətli kimi təsnifləşdirilməsinə təsir göstərmir. Rəhbərliyin hesabat tarixindən sonrakı dövr ərzində öhdəliyin icrasını təxirə salmaq hüququnun istifadəsinə dair gözləntiləri öhdəliklərin təsnifatına təsir göstərmir. Əgər hesabat tarixində və ya ondan əvvəl borcun şərtlərindən hər hansı biri pozularsa, hətta hesabat dövründən sonra kreditör tərəfindən bu pozulmaya güzəşt tətbiq edilsə belə, həmin borc cari öhdəlik kimi təsnif edilir. Əksinə, əgər kredit şərtləri yalnız hesabat tarixindən sonra pozularsa, borc uzunmüddətli öhdəlik kimi təsnif edilir. Bundan əlavə, dəyişikliklər Cəmiyyətin borcunu kapitala çevirməklə tənzimləyə biləcəyi hallarla bağlı təsnifat tələblərini də özündə birləşdirir.

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

5. Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərtlərin tətbiqi (davamı)

“Tənzimləmə” anlayışı borcun nağd pul, iqtisadi faydalar ehtiva edən digər resurslar və ya Cəmiyyətin öz kapital alətləri ilə silinməsi kimi müəyyən edilir. Bu dəyişikliklər kapitalla konvertasiya oluna bilən alətlər üçün istisnani nəzərdə tutur, lakin bu istisna yalnız kombinə edilmiş maliyyə alətinin ayrıca komponenti şəklində pay aləti kimi təsnifləşdirilən konvertasiya seçiminin nəzərdə tutulduğu maliyyə alətlərinə aiddir.

“Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat” adlı 7 sayılı MUBS-yə və “Maliyyə alətləri: məlumatın açıqlanması” adlı 7 sayılı MHBS-yə edilən dəyişikliklər: Təchizatçı maliyyələşdirmə razılaşmaları (25 may 2023-cü ildə dərc olunub və 01 yanvar 2024-cü ildən və ya ondan sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).

Maliyyə hesabatı istifadəçilərinin maliyyələşdirmə razılaşmalarının qeyri-adekvat və ya yanlış açıqlanması ilə bağlı narahatlıqlarına cavab olaraq, 2023-cü ilin may ayında MUBSŞ Cəmiyyətin təchizatçıların maliyyələşdirmə razılaşmaları (SFA) haqqında məlumatların açıqlanmasını tələb etmək üçün 7 sayılı MUBS-yə və 7 sayılı MHBS-yə dəyişikliklər etmişdir. Bu dəyişikliklər, maliyyə hesabatı istifadəçilərinin bu razılaşmaların Cəmiyyətin öhdəliklərinə və pul vəsaitlərinin hərəkətinə, həmçinin Cəmiyyətin likvidlik riskinə məruz qalmasına təsirlərini qiymətləndirməsinə imkan yaradan Cəmiyyətin təchizatçı maliyyələşdirmə razılaşmalarının açıqlanmalarını tələb edir. Əlavə açıqlanma tələblərinin məqsədi təchizatçı maliyyələşdirmə razılaşmalarının şəffaflığını artırmaqdır. Dəyişikliklər uqotun tanınması və ya ölçülməsi prinsiplərinə təsir etmir, yalnız açıqlanma tələblərinə təsir edir.

Əksinə qeyd olunmadığı təqdirdə, yuxarıda qeyd olunan dəyişikliklərin tətbiqi Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsiri olmamışdır

6. Yeni uqot qaydaları

Hazırkı maliyyə hesabatlarının təsdiq edilməsi tarixində Cəmiyyət tərəfindən, qüvvəyə minmə tarixindən əvvəl qəbul edilmiş standart və şərtlərdən əlavə, aşağıda göstərilən standart və şərtlər dərc edilmiş, lakin qüvvəyə minməmişdir. Cəmiyyət bu yeni və dəyişiklik edilmiş standartları və şərtləri, əgər tətbiq olunarsa, qüvvəyə mindikdən sonra qəbul etmək niyyətindədir.

21 sayılı MUBS-Mübadilə qabiliyyətinin olmamasına dəyişikliklər (15 avqust 2023-cü il tarixində dərc olunub və 01 yanvar 2025-ci il tarixindən başlayan və ya sonrakı illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).

MUBSŞ Müəssisələrə iki valyuta arasında mübadilə qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə və mübadilə qabiliyyəti olmadıqda spot məzənnənin müəyyən edilməsinə kömək etmək üçün 2023-cü il avqust ayında 21 sayılı MUBS-yə dəyişikliklər dərc edib. Cəmiyyət dəyişikliklərdən xüsusi məqsəd üçün hesablama tarixində digər valyutaya mübadilə olunmayan xarici valyutada olan əməliyyatları olduqda təsirlənir. 21 sayılı MUBS-yə dəyişikliklər cəmiyyətin spot məzənnənin necə təxmin edilməsinin detallı tələblərini təmin etmir. Əvəzinə, onlar Cəmiyyətin hesablama tarixinə olan spot məzənnəni müəyyən edə biləcəyi qayda təyin edirlər. Yeni tələbləri tətbiq edəndə, müqayisəli məlumatları yeniləməyə icazə verilmir. İlk tətbiq edilən zaman yenilənmiş məbləğlərin gözlənilən spot məzənnə ilə bölüşdürülməmiş mənfəətə və ya məcmu məzənnə fərqləri üzrə ehtiyata dəyişikliklərin edilməsi tələb olunur.

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

6. Yeni uçot qaydaları (davamı)

Maliyyə alətlərinin ölçülməsinə və təsnifatlaşdırılmasına olunan dəyişikliklər- 9 sayılı MHBS və 7 sayılı MHBS -yə olunan dəyişikliklər (30 may 2024-cü il tarixində dərc olunub və 01 yanvar 2026-cı il tarixindən başlayan və ya sonrakı illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).

30 may 2024-cü il tarixində MUBSS 9 sayılı MHBS və 7 sayılı MHBS-yə olunan dəyişiklikləri dərc edib:

- Bəzi maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin tanınma və silinmə tarixlərinin aydınlaşması, elekton nağd pul köçürmə sistemi ilə ödənilən bəzi maliyyə öhdəlikləri üçün istisnadır;
- Maliyyə aktivinin yalnız əsas borc və faizlərin ödəniş şərtlərini (SPPİ) qarşılandığını qiymətləndirilməsi üçün növbəti təlimatların aydınlaşması və əlavə edilməsi;
- Nağd pul axınını dəyişə biləcək müqavilə şərti olan müəyyən alətlərin yeni açıqlamalarının əlavə olunması (ətraf mühitin, Cəmiyyətin və dövlət hədəflərinin çatması ilə bağlı xüsusiyyətləri olan bəzi alətlər); və
- Digər ümumi gəlirlər vasitəsi ilə ədalətli dəyərlə formalaşan kapital alətlərinin açıqlamalarının yenilənməsi;

18 sayılı MHBS Maliyyə hesabatlarının təqdimatı və açıqlamaları (09 aprel 2024-cü il tarixində dərc olunub və 01 yanvar 2027-ci il tarixindən başlayan və ya sonrakı illik dövrlər üçün qüvvədədir).

Aprel 2024-cü ildə, MUBSS 18 sayılı MHBS-ni, əsas diqqətin mənfəət və ya zərər Hesabatındakı yeniliklərə çəkməklə maliyyə hesabatların təqdimatı və açıqlamaları haqqında yeni standartı dərc edib. 18 sayılı MHBS-də təqdim olunan əsas yeniliklərə aşağıdakılara aiddir:

- Mənfəət və ya zərər hesabatının quruluşuna;
- Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarından kənarında dərc olunan müəyyən Mənfəət və ya Zərər fəaliyyət ölçüləri üçün tələb olunan açıqlamalara (rəhbərlik tərəfindən müəyyən olunan ölçülər);
- Ümumən ilkin maliyyə hesabatlarına və qeydlərinə tətbiq edilən təkmilləşdirilmiş birləşmə və bölünmə prinsiplərinə.

18 sayılı MHBS, 1 sayılı MUBS-nin bir çox prinsipləri limitli dəyişikliklərlə saxlayaraq, əvəz edəcək. 18 sayılı MHBS maliyyə hesabatlarında maddələrin tanınmasına və ölçülməsinə təsir göstərməyəcək, lakin Cəmiyyətin “əməliyyat mənfəəti və ya zərəri” kimi təqdim etdiyi göstəriciləri dəyişə bilər. 18 sayılı MHBS, 01 yanvar 2027-ci il və ya ondan sonra başlayan hesabat dövrləri üçün tətbiq olunacaq və müqayisəli məlumatlara da aiddir.

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

6. Yeni uçot qaydaları (davamı)

19 sayılı MHBS İctimai hesabatlılığı olmayan törəmə müəssisələrin açıqlanmaları (09 may 2024-cü ildə dərc olunub və 01 yanvar 2027-ci il və ya ondan sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).

Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartları Şurası (MUBSS) törəmə müəssisələr üçün yeni MHBS Mühasibat Uçotu Standartını dərc etmişdir. 19 sayılı MHBS, uyğun törəmə müəssisələrə azaldılmış açıqlanmalarla MHBS Mühasibat Uçotu Standartlarını istifadə etməyə icazə verir. 19 sayılı MHBS-nin tətbiqi törəmə müəssisələrin maliyyə hesabatlarının hazırlanması ilə bağlı xərcləri azaldacaq, eyni zamanda onların maliyyə hesabatlarının istifadəçiləri üçün məlumatların faydalılığını qoruyub saxlayacaqdır.

Öz maliyyə hesabatları üçün MHBS Mühasibat Uçotu Standartlarını istifadə edən törəmə müəssisələr, onların istifadəçilərinin məlumat ehtiyacları ilə müqayisədə qeyri-mütənasib ola bilən açıqlanmalar təqdim edirlər. 19 sayılı MHBS bu problemləri aşağıdakı şəkildə həll edəcəkdir:

- törəmə müəssisələrə həm ana şirkətin, həm də özlərinin maliyyə hesabatlarının istifadəçilərinin ehtiyaclarını təmin etmək imkanı yaratmaq üçün vahid mühasibat uçotunun tətbiqi;
- məlumatların açıqlanması tələblərinin azaldılması – MHBS 19 maliyyə hesabatlarının istifadəçilərinin ehtiyaclarına daha uyğun olan məlumatları açıqlamağa imkan verəcək.

Yuxarıda əksinə təsvir edilmədikcə, yeni standartlar və izahlar Rəhbərlik tərəfindən nəzərdən keçirilir və onların Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməsinin gözlənilmədiyinin qənaətinə gəlinir.

Bu yeni standartların və izahların tələbləri bu maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında tətbiq edilməmişdir. Rəhbərlik bu yeni standartların və izahların mümkün təsirini qiymətləndirmiş və onların tətbiqinin maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsir göstərməyini gözləyir. Bu standartlar müvafiq qüvvəyə minmə tarixlərindən etibarən tələb olunduğu kimi tətbiq ediləcəkdir.

“BRAND CREDIT BOKT” MMC

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

7. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Nağd pul	7,999	12,883
Banklarda olan vəsaitləri	31,195	11,027
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	39,194	23,910

31 dekabr 2024-cü il tarixinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin kredit keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	Nağd pul	Müxbir hesablar	Cəmi
Nağd pul	7,999	-	7,999
Azərbaycan banklarında	-	31,195	31,195
Cəmi cari və dəyərsizləşməmiş	7,999	31,195	39,194

31 dekabr 2023-cü il tarixinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin kredit keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	Nağd pul	Müxbir hesablar	Cəmi
Nağd pul	12,883	-	12,883
Azərbaycan banklarında	-	11,027	11,027
Cəmi cari və dəyərsizləşməmiş	12,883	11,027	23,910

GKZ qiymətləndirilməsi üzrə pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin qalıqları Mərhələ 1-ə daxil edilir.

8. Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər:		
– İstehlak kreditləri	6,164,713	6,443,861
– Ticarət	345,829	203,784
– Daşınmaz əmlak kreditləri	8,350	15,636
– Avtomobil kreditləri	1,035,337	37,686
Gözlənilən kredit zərəri üzrə ehtiyat	(1,604,583)	(1,489,097)
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	5,949,646	5,211,870

“BRAND CREDIT BOKT” MMC

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

8. Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar (davamı)

Kredit portfelinin iqtisadi sektorlar üzrə bölgüsü aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2024-cü il		31 dekabr 2023-cü il	
	Məbləğ	%	Məbləğ	%
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər:				
- İstehlak kreditləri	4,646,584	77.52%	5,042,266	96.75%
- Ticarət	287,802	5.01%	139,210	2.67%
- Daşınmaz əmlak kreditləri	4,012	0.07%	302	0.01%
- Avtomobil kreditləri	1,011,248	17.41%	30,092	0.58%
Cəmi fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər və avanslar	5,949,646	100%	5,211,870	100%
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar (ehtiyat ayırmalarından sonra)	5,949,646	100%	5,211,870	100%

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avansların hər bir sinfi üzrə ədalətli dəyəri 31 dekabr 2024-cü il və 31 dekabr 2023-cü il tarixlərinə müvafiq olaraq 5,949,646 və 5,211,867AZN olmuşdur.

31 dekabr 2024-cü il və 31 dekabr 2023-cü il tarixlərində bitən illər ərzində gözlənilən kredit zərəri üzrə ehtiyatın hərəkəti aşağıdakı kimidir:

	Cəmi:
31 dekabr 2022-ci il tarixinə gözlənilən kredit zərəri üzrə ehtiyat	(1,254,122)
Dövr ərzində ehtiyatın bərpası	(4,189)
Dövr ərzində ehtiyatın yaradılması	(230,786)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə gözlənilən kredit zərəri üzrə ehtiyat	(1,489,097)
Silinmiş kreditlərin bərpası	(193,428)
Dövr ərzində ehtiyatın bərpası	180,397
Dövr ərzində ehtiyatın yaradılması	(102,455)
31 dekabr 2024-cü il tarixinə gözlənilən kredit zərəri üzrə ehtiyat	(1,604,583)

GKZ qiymətləndirilməsi üzrə müştərilərə verilmiş kreditlər və avansların qalıqlarının təhlili aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2024-cü il			Cəmi
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	
Vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş	6,044,896	-	-	6,044,896
Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş	-	21,406	-	21,406
Fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş (ümumi məbləğ)	-	-	1,487,927	1,487,927
Gözlənilən kredit zərəri üzrə ehtiyat	(270,967)	(9,082)	(1,324,534)	(1,604,583)
Cəmi	5,773,929	12,324	163,393	5,949,646

“BRAND CREDIT BOKT” MMC

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

8. Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar (davamı)

	31 dekabr 2023-cü il			Cəmi
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	
Vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş	5,390,517	-	-	5,390,517
Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş	-	41,629	-	41,629
Fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş (ümumi məbləğ)	-	-	1,268,821	1,268,821
Gözlənilən kredit zərəri üzrə ehtiyat	(185,812)	(35,511)	(1,267,774)	(1,489,097)
Cəmi	5,204,705	6,118	1,047	5,211,870

31 dekabr 2024-cü il tarixinə fərdi müştərilərə verilmiş kreditlərin girov təminatı haqqında məlumat aşağıdakı kimi olmuşdur:

	İstehlak kreditləri	Ticarət	Daşınmaz əmlak kreditləri	Avtomobil kreditləri	Cəmi
<i>Girov qoyulmuş kreditlər:</i>					
-Qiymətli metallar	4,144,690	282,548	-	-	4,427,238
-Daşınmaz əmlak	6,193	-	-	-	6,193
-Avtonəqliyyat vasitələri	-	-	-	1,035,337	1,035,337
Gözlənilən kredit zərəri üzrə ehtiyat	(1,518,129)	(58,027)	(4,338)	(24,089)	(1,604,583)
Cəmi	4,646,584	287,802	4,012	1,011,248	5,949,646

31 dekabr 2023-cü il tarixinə fərdi müştərilərə verilmiş kreditlərin girov təminatı haqqında məlumat aşağıdakı kimi olmuşdur:

	İstehlak kreditləri	Ticarət	Daşınmaz əmlak kreditləri	Avtomobil kreditləri	Cəmi
<i>Girov qoyulmuş kreditlər:</i>					
-Qiymətli metallar	5,275,104	187,879	-	-	5,462,983
-Daşınmaz əmlak	7,569	-	-	-	7,569
-Avtonəqliyyat vasitələri	-	-	-	7,271	7,271
Gözlənilən kredit zərəri üzrə ehtiyat	(1,401,594)	(64,574)	(15,335)	(7,594)	(1,489,097)
Cəmi	5,042,268	139,209	301	30,092	5,211,870

“BRAND CREDİT BOKT” MMC

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

8. Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar (davamı)

31 dekabr 2024-cü il tarixinə müştərilərə verilmiş kreditlər və avansların keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	İstehlak kreditləri	Ticarət	Daşınmaz əmlak kreditləri	Avtomobil kreditləri	Cəmi
<i>Vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş</i>	867,627	87,914	-	-	955,541
- İri müştərilər	1,847,187	194,634	-	944,870	2,986,691
- Orta həcmli müştərilər	2,050,383	-	-	52,281	2,102,664
- Kiçik həcmli müştərilər	867,627	87,914	-	-	955,541
Cəmi vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş	4,765,197	282,548	-	997,151	6,044,896
<i>Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş</i>					
- ödənişin 30 gündən az gecikdirilməsi	-	-	-	-	-
- ödənişin 30 gündən 90 günədək gecikdirilməsi	11,103	-	-	10,303	21,406
- ödənişin 90 gündən artıq gecikdirilməsi	-	-	-	-	-
Cəmi vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş	11,103	-	-	10,303	21,406
<i>Fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş (ümumi məbləğ)</i>					
- ödənişin 30 gündən az gecikdirilməsi	-	-	-	-	-
- ödənişin 30 gündən 90 günədək gecikdirilməsi	-	-	-	-	-
- ödənişin 90 gündən artıq gecikdirilməsi	1,388,412	63,281	8,350	27,884	1,487,927
Cəmi fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş (ümumi məbləğ)	1,388,412	63,281	8,350	27,884	1,487,927
Gözlənilən kredit zərəri üzrə ehtiyat	(1,518,130)	(58,027)	(4,338)	(24,089)	(1,604,584)
Cəmi verilmiş kreditlər üzrə borcları	4,646,582	287,802	4,012	1,011,249	5,949,646

“BRAND CREDIT BOKT” MMC

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

8. Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar (davamı)

31 dekabr 2023-cü il tarixinə müştərilərə verilmiş kreditlər və avansların keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	İstehlak kreditləri	Ticarət	Daşınmaz əmlak kreditləri	Avtomobil kreditləri	Cəmi
<i>Vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş</i>					
- İri müştərilər	2,268,627	139,210	-	-	2,407,837
- Orta həcmli müştərilər	840,951	-	-	-	840,951
- Kiçik həcmli müştərilər	2,111,331	-	302	30,092	2,141,725
Cəmi vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş	5,220,909	139,210	302	30,092	5,390,513
<i>Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş</i>					
- ödənişin 30 gündən az gecikdirilməsi	-	-	-	-	-
- ödənişin 30 gündən 90 günədək gecikdirilməsi	41,629	-	-	-	41,629
- ödənişin 90 gündən artıq gecikdirilməsi	-	-	-	-	-
Cəmi vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş	41,629	-	-	-	41,629
<i>Fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş (ümumi məbləğ)</i>					
- ödənişin 30 gündən az gecikdirilməsi	-	-	-	-	-
- ödənişin 30 gündən 90 günədək gecikdirilməsi	-	-	-	-	-
- ödənişin 90 gündən artıq gecikdirilməsi	1,181,318	64,574	15,335	7,594	1,268,822
Cəmi fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş (ümumi məbləğ)	1,181,318	64,574	15,335	7,594	1,268,822
Gözlənilən kredit zərəri üzrə ehtiyat	(1,401,595)	(64,574)	(15,335)	(7,594)	(1,489,097)
Cəmi verilmiş kreditlər üzrə borcları	5,042,265	139,210	302	30,092	5,211,870

“BRAND CREDIT BOKT” MMC

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

9. Əmlak, tikili və avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər

	Mebel və qurğular	Kompüter avadanlıqları	Nəqliyyat vasitələri	Digər əsas vəsaitlər	İcarəyə götürülmüş əmlakın əsaslı təmiri	Cəmi maddi aktivlər	Qeyri-maddi aktivlər	Cəmi
31 dekabr 2022-ci il tarixinə balans dəyəri	10,634	27,460	93,971	405	23,333	155,803	-	155,803
Əlavələr	931	25,665	-	3,001	-	29,597	-	29,597
Köhnəlmə ayırmaları	(2,158)	(8,068)	(15,159)	(593)	(8,000)	(33,978)	-	(33,978)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə balans dəyəri	9,407	45,057	78,812	2,813	15,333	151,422	-	151,422
31 dekabr 2023-cü il tarixinə dəyər	53,863	90,194	189,075	6,026	40,000	379,158	-	379,158
Yığılmış köhnəlmə	(44,456)	(45,137)	(110,262)	(3,213)	(24,667)	(227,736)	-	(227,736)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə balans dəyəri	9,407	45,057	78,812	2,813	15,333	151,422	-	151,422
Əlavələr	1,758	14,465	150,000	-	-	166,223	17,610	183,833
Köhnəlmə ayırmaları	(2,175)	(11,641)	(25,504)	(606)	(8,022)	(47,948)	(147)	(48,095)
Silinmələr	-	-	(104,000)	-	-	(104,000)	-	(104,000)
Silinmə ayırmaları	-	-	92,106	-	-	92,106	-	92,106
31 dekabr 2024-cü il tarixinə balans dəyəri	8,990	47,881	235,075	2,207	7,311	257,803	17,463	275,266
31 dekabr 2024-cü il tarixinə dəyər	55,621	104,659	353,308	6,026	40,000	441,381	17,610	562,991
Yığılmış köhnəlmə	(46,631)	(56,778)	(43,660)	(3,819)	(32,689)	(183,578)	(147)	(275,831)
31 dekabr 2024-cü il tarixinə balans dəyəri	8,990	47,881	309,648	2,207	7,311	257,803	17,463	275,266

31 dekabr 2024-cü il tarixində əmlak və avadanlıqların hər bir kateqoriyasının balans dəyəri təxminən onların ədalətli dəyərinə bərabərdir. 31 dekabr 2024-cü il tarixində əmlak və avadanlıqların təxmin edilən ədalətli dəyəri 257,803 (2023-cü il: 151,422 AZN) təşkil etmişdir.

“BRAND CREDIT BOKT” MMC

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

10. Aktivdən istifadə hüququ və icarə öhdəlikləri

Cəmiyyət ofis sahələri icarəyə götürür. İcarə müqavilələri 5 il müddətinə bağlanır, lakin bu müddətin uzadılması hüququnu da nəzərdə tutur.

Müqavilələrə icarə və qeyri-icarə komponentləri daxil ola bilər. Cəmiyyət icarə komponentləri qeyri-icarə komponentlərindən ayırmaq əvəzinə, onları vahid icarə komponenti kimi uçota almaq üsulunu seçmişdir. İcarə şərtləri fərdi qaydada nəzərdən keçirilir və icarə müqavilələrinə bir çox fərqli şərtlər daxil edilir.

İcarə müqavilələrində icarəyə verənin icarə predmeti olan aktivlər ilə bağlı təminat hüququndan başqa heç bir xüsusi şərt nəzərdə tutulmur. İcarə predmeti olan aktivlər kreditlər üzrə təminat kimi istifadə edilə bilməz. Cəmiyyətin icarə müqavilələrinə icarə müddətinin uzadılması və ləğv edilməsi hüquqları daxil edilmişdir. Bu hüquqlar Cəmiyyətin fəaliyyətində istifadə olunan aktivlərin idarə olunmasında əməliyyat çevikliyinə artırılması üçün tətbiq olunur. İcarə müddətinin uzadılma və ləğvetmə hüquqlarının əksəriyyəti Cəmiyyət və müvafiq icarəyə verən tərəfindən icra edilə bilər.

31 dekabr 2019-ci il tarixinə qədər əmlak və avadanlıqların icarəsi əməliyyat icarəsi kimi təsnifləşdirilmişdir. 01 yanvar 2020-ci il tarixindən etibarən icarə müqavilələri icarəyə götürülmüş aktivin Cəmiyyətin istifadəsi üçün hazır olduğu tarixdən başlayaraq müvafiq öhdəliklə birlikdə aktivdən istifadə hüququ kimi tanınır.

Aktivdən istifadə hüququ icarə predmeti olan aktivlərin növünə görə təhlil aşağıda göstərilir:

	Ofis sahəsi
31 dekabr 2022-ci il tarixinə balans dəyəri	130,597
Əlavələr	-
Aktivdən istifadə hüququ üzrə köhnəlmə xərci	(44,776)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə balans dəyəri	85,821
Əlavələr	-
Aktivdən istifadə hüququ üzrə köhnəlmə xərci	(44,776)
31 dekabr 2024-cü il tarixinə balans dəyəri	41,045

İlin əvvəli və ilin sonuna icarə öhdəlikləri məbləğinin maliyyələşdirmə fəaliyyətində müvafiq nağd və nağdsız dəyişikliklərlə uyğunlaşdırılması aşağıdakı göstərilir:

	İcarə öhdəlikləri
31 dekabr 2022-ci il tarixinə balans dəyəri	142,381
İcarə öhdəliklərinin tanınması	-
İcarə öhdəlikləri üzrə hesablanan maliyyə xərci	11,180
İcarə öhdəlikləri üzrə hesablanan maliyyə xərcinin ödənilməsi	(11,180)
İcarə öhdəlikləri üzrə əsas məbləğin ödənilməsi	(44,620)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə balans dəyəri	97,761
İcarə öhdəliklərinin tanınması	-
İcarə öhdəlikləri üzrə hesablanan maliyyə xərci	6,925
İcarə öhdəlikləri üzrə hesablanan maliyyə xərcinin ödənilməsi	(6,925)
İcarə öhdəlikləri üzrə əsas məbləğin ödənilməsi	(48,875)
31 dekabr 2024-cü il tarixinə balans dəyəri	48,886

“BRAND CREDIT BOKT” MMC

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

10. Aktivdən istifadə hüququ və icarə öhdəlikləri (davamı)

31 dekabr 2024-cü il tarixinə gələcək minimum icarə ödənişləri:

	1 il ərzində	1 ildən çox	Cəmi
Minimum icarə ödənişləri	51,150	-	51,150
Maliyyə xərcləri	(2,264)	-	(2,264)
Xalis dəyər	48,886	-	48,886

31 dekabr 2023-cü il tarixinə gələcək minimum icarə ödənişləri:

	1 il ərzində	1 ildən çox	Cəmi
Minimum icarə ödənişləri	55,800	51,149	106,949
Maliyyə xərcləri	(6,925)	(2,263)	(9,188)
Xalis dəyər	48,875	48,886	97,761

Tanınmış icarə öhdəlikləri ödəniş müddəti üzrə aşağıdakı kimi təsnif edilir:

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Qısamüddətli hissə	48,886	48,875
Uzunmüddətli hissə	-	48,886
Cəmi icarə öhdəlikləri	48,886	97,761

11. Satış üçün saxlanılan uzunmüddətli aktivlər

Satış üçün saxlanılan uzunmüddətli aktivlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	Daşınmaz əmlak
31 dekabr 2022-ci il tarixinə satış üçün saxlanılan uzunmüddətli aktivlər	110,858
Əlavələr	-
Satışlar/silinmələr	(35,000)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə satış üçün saxlanılan uzunmüddətli aktivlər	75,858
Əlavələr	-
Satışlar/silinmələr	(43,000)
31 dekabr 2024-cü il tarixinə satış üçün saxlanılan uzunmüddətli aktivlər	32,858

31 dekabr 2024-cü il və 31 dekabr 2023-cü il tarixlərinə 32,858 AZN və 75,858 AZN məbləğində satış üçün saxlanılan aktivlərə müştərilərə verilmiş kreditlərin geri qaytarılmaması qarşılığında götürülmüş daşınmaz əmlak daxildir.

12. Digər aktivlər

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Dövlət büdcəsi ilə hesablaşmalar	45,963	71,151
Ödəniş sistemi operatorları ilə hesablaşmalar	9,058	26,592
Təsisçilər ilə hesablaşmalar	374,004	-
Digər	-	1,013
Lisenziası ləğv olunmuş banklardan debitor borcları	12,204	12,204
Gözlənilən kredit zərəri üzrə ehtiyat	(12,204)	(12,204)
Cəmi digər aktivlər	429,025	98,756

“BRAND CREDIT BOKT” MMC

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

13. Müddətli borc öhdəlikləri

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Rezident banklar və digər təşkilatlardan borc götürülmüş vəsaitlər:		
- Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı	47,830	95,661
- Kapital Bank ASC	3,300,000	2,524,297
<i>Hesablanmış ödəniləcək faizlər</i>	24,673	17,091
Cəmi müddətli borc öhdəlikləri	3,372,503	2,637,049

24 iyun 2019-cu il tarixində Cəmiyyət ilə Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı arasında 266,966 AZN məbləğində, qaytarma müddəti 24 iyun 2024-cü il tarixinədək olan kredit müqaviləsi imzalanmışdır. Müqavilənin müddəti 04 may 2025 tarixinə qədər uzadılmışdır. Bu vəsaitlər illik faiz dərəcəsi 0,1% olmaqla Cəmiyyətə təqdim edilməlidir.

25 fevral 2022-ci il tarixində Cəmiyyət ilə "Kapital Bank ASC" arasında 1,350,000 AZN məbləğində uzunmüddətli bərpa olunan kredit xətti müqaviləsi imzalanmışdır. Kredit xəttinə əsasən 01 mart 2022-ci ildə 1,100,000 AZN məbləğində 01 mart 2024-cü il tarixinədək kredit xətti rəsmiləşdirilmişdir. Kredit xəttinin müddəti 21 fevral 2025-ci il tarixinədək uzadılmışdır. Bu vəsaitlər illik faiz dərəcəsi 11% olmaqla Cəmiyyətə təqdim edilmişdir.

01 fevral 2023-cü il tarixində Cəmiyyət ilə "Kapital Bank ASC" arasında 3,000,000 AZN məbləğində uzunmüddətli bərpa olunan kredit xətti müqaviləsi imzalanmışdır. Kredit xəttinə əsasən 06 fevral 2023-cü il tarixində 1,300,000 AZN məbləğində qaytarılma müddəti 06 fevral 2033-cü il tarixinədək kredit xətti rəsmiləşdirilmişdir. Bu vəsaitlər illik faiz dərəcəsi 12.5% olmaqla Cəmiyyətə təqdim edilmişdir.

01 fevral 2023-cü il tarixində Cəmiyyət ilə "Kapital Bank ASC" arasında 3,000,000 AZN məbləğində uzunmüddətli bərpa olunan kredit xətti müqaviləsi imzalanmışdır. Kredit xəttinə əsasən 06 fevral 2023-cü il tarixində 1,300,000 AZN məbləğində qaytarılma müddəti 06 fevral 2033-cü il tarixinədək kredit xətti rəsmiləşdirilmişdir. Bu vəsaitlər illik faiz dərəcəsi 12.5% olmaqla Cəmiyyətə təqdim edilmişdir.

01 fevral 2023-cü il tarixində Cəmiyyət ilə "Kapital Bank ASC" arasında 3,000,000 AZN məbləğində uzunmüddətli bərpa olunan kredit xətti müqaviləsi imzalanmışdır. Kredit xəttinə əsasən 24 iyul 2023-cü il tarixində 500,000 AZN məbləğində qaytarılma müddəti 18 iyul 2025-ci il tarixinədək kredit xətti rəsmiləşdirilmişdir. Kredit xəttinin müddəti Bu vəsaitlər illik faiz dərəcəsi 12.5% olmaqla Cəmiyyətə təqdim edilmişdir.

01 fevral 2023-cü il tarixində Cəmiyyət ilə "Kapital Bank ASC" arasında 3,000,000 AZN məbləğində uzunmüddətli bərpa olunan kredit xətti müqaviləsi imzalanmışdır. Kredit xəttinə əsasən 06 fevral 2023-cü il tarixində 400,000 AZN məbləğində qaytarılma müddəti 02 may 2025-ci il tarixinədək kredit xətti rəsmiləşdirilmişdir. Bu vəsaitlər illik faiz dərəcəsi 12% olmaqla Cəmiyyətə təqdim edilmişdir.

	31 dekabr 2023-cü il	Nağdsız dəyişikliklər	Pul vəsaitlərinin hərəkəti			31 dekabr 2024-cü il
		<i>Maliyyə xərci</i>	<i>Ödənilmiş faiz</i>	<i>Daxilolmalar</i>	<i>Ödənilmiş əsas məbləğ</i>	
	2,637,049	338,942	(316,361)	3,320,000	(2,607,127)	3,372,503
Cəmi	2,637,049	338,942	(316,361)	3,320,000	(2,607,127)	3,372,503

	31 dekabr 2023-cü il	Nağdsız dəyişikliklər	Pul vəsaitlərinin hərəkəti			31 dekabr 2024-cü il
		<i>Maliyyə xərci</i>	<i>Ödənilmiş faiz</i>	<i>Daxilolmalar</i>	<i>Ödənilmiş əsas məbləğ</i>	
	1,391,455	211,000	(201,872)	3,778,045	(2,541,579)	2,637,049
Cəmi	1,391,455	211,017	(201,889)	3,778,045	(2,541,579)	2,637,049

“BRAND CREDIT BOKT” MMC

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

14. Buraxılmış borc qiymətli kağızları

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
İstiqrazlar	711,000	771,000
Hesablanmış ödəniləcək faizlər	7,728	10,155
Cəmi buraxılmış borc qiymətli kağızları	718,728	781,155

31 dekabr 2024-cü il ərzində buraxılmış borc qiymətli kağızlarına ümumi qalıq dəyəri 711,000 azn olan və hər birinin nominal dəyəri 1000 azn istiqrazda illik sabit kupon dərəcəsi 12%, 13% və 15%-ə bərabər olan 711 istiqraz daxildir. 31 dekabr 2023-cü il ərzində istiqraz emissiya olunmayıb.

	31 dekabr 2023-cü il	Nağdsız dəyişikliklər		Pul vəsaitlərinin hərəkəti		31 dekabr 2024-cü il
		<i>Maliyyə xərci</i>	<i>Ödənilmiş faiz</i>	<i>Daxilolmalar</i>	<i>Ödənilmiş əsas məbləğ</i>	
	781,155	107,580	(110,007)		(60,000)	718,728
Cəmi	781,155	107,580	(110,007)	-	(60,000)	718,728

	31 dekabr 2022-ci il	Nağdsız dəyişikliklər		Pul vəsaitlərinin hərəkəti		31 dekabr 2023-cü il
		<i>Maliyyə xərci</i>	<i>Ödənilmiş faiz</i>	<i>Daxilolmalar</i>	<i>Ödənilmiş əsas məbləğ</i>	
	889,314	116,296	(114,455)		(110,000)	781,155
Cəmi	889,314	116,296	(114,455)	-	(110,000)	781,155

15. Digər öhdəliklər

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Əməliyyat xərcləri ilə əlaqəli hesablaşmalar	23,158	17,031
Dövlət büdcəsi ilə olan hesablaşmalar	68,242	1,007
Cəmi digər öhdəliklər	91,400	18,038

16. Nizamnamə kapitalı

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Adi səhmlər	1,900,000	1,900,000
Cəmi nizamnamə kapitalı	1,900,000	1,900,000

“BRAND CREDIT BOKT” MMC

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

17. Faiz gəlirləri və xərcləri

	31 dekabr 2024-ci il bitən il üzrə	31 dekabr 2023-cü il bitən il üzrə
Faiz gəlirləri		
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	2,106,915	1,649,363
Cəmi faiz gəlirləri	2,106,915	1,649,363
Faiz xərcləri		
İstiqrazlar	(107,580)	(116,296)
Borc götürülmüş vəsaitlər	(338,942)	(211,017)
İcarə öhdəlikləri üzrə faiz xərci	(6,925)	(11,180)
Cəmi faiz xərcləri	(453,447)	(338,493)
Xalis faiz gəlirləri	1,653,468	1,310,887

18. Haqq və komissiya xərcləri

	31 dekabr 2024-cü il bitən il üzrə	31 dekabr 2023-cü il bitən il üzrə
Haqq və komissiya xərcləri:		
Bank xidmət haqqı	(50,721)	(21,482)
Broker xidmət haqqı	(4,821)	(3,064)
Cəmi haqq və komissiya xərcləri	(55,542)	(24,546)

19. İnzibati və digər əməliyyat xərcləri

	31 dekabr 2024-cü il bitən il üzrə	31 dekabr 2023-cü il bitən il üzrə
İşçilərə sərf olunan xərclər	(611,720)	(470,234)
İl üzrə köhnəlmə xərcləri	(48,095)	(33,978)
Aktivdən istifadə hüququ üzrə köhnəlmə xərcləri	(44,776)	(44,776)
İcarə xərcləri	(24,000)	(24,912)
Proqram təminatı	(21,051)	(23,311)
Sığorta xərcləri	(20,076)	-
Yanacaq xərcləri	(18,674)	(14,890)
Ofis ləvazimatı xərcləri	(17,261)	(11,396)
Rabitə xərcləri	(13,506)	(11,316)
Mühafizə xərcləri	(11,295)	(11,726)
Audit və peşəkar xidmət xərcləri	(9,964)	(16,981)
Kommunal xidmətlər	(7,936)	(8,511)
Reklam xərcləri	(4,608)	(6,114)
Vergilər, mənfəət vergisindən başqa	(2,148)	(1,696)
Məhkəmə xərcləri	(2,036)	(7,055)
Digər	(8,492)	(9,057)
Cəmi inzibati və digər əməliyyat xərcləri	(865,638)	(695,953)

31 dekabr 2024-cü il bitən il üzrə işçilərə sərf olunan 96,437 AZN (31 dekabr 2023-cü il: 74,717 AZN) məbləğində sosial sığorta ödənişləri daxildir.

“BRAND CREDIT BOKT” MMC

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

20. Mənfəət vergisi

Mənfəət vergisi xərci aşağıdakı komponentlərdən ibarətdir:

	31 dekabr 2024-cü il bitən il üzrə	31 dekabr 2023-cü il bitən il üzrə
Cari vergi xərci	(188,430)	(45,684)
Təxirə salınmış vergi gəliri/(xərci)	31,438	(9,347)
Xalis mənfəət vergisi xərci	(156,992)	(55,031)

Cəmiyyətin mənfəətinə 20% dərəcəsində mənfəət vergisi hesablanmışdır.

Cəmiyyət, vergiləri Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyinə əsasən hazırlanmış vergi hesabatlarına və qeydlərinə əsasən hesablayır və bu hesablamalar Maliyyə Hesabatları Beynəlxalq Standartlarından fərqlənə bilər.

Təşkilatda bəzi xərclərin vergi mənfəətindən azaldılmamasına və bəzi gəlirlərin vergidən azad olunmasına görə bəzi daimi vergi fərqləri yaranır.

Təxirə salınmış vergilər maliyyə hesabatlarında göstərilən aktiv və passivlərin qalıq dəyəri ilə onların vergi hesabatındakı qalıq dəyərləri arasındakı müvəqqəti fərqlərin xalis vergi təsirini əks etdirir. 31 dekabr 2024-cü və 31 dekabr 2023-cü il tarixinə müvəqqəti fərqlər əsasən gəlir və xərclərin tanınmasındakı fərqlərdən yaranmışdır.

31 dekabr 2024-cü il və 31 dekabr 2023-cü il tarixlərinə vergi bazasını artıran və azaldan müvəqqəti fərqlər aşağıdakılardır:

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Vergi bazasını azaldan müvəqqəti fərqlər		
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	102,454	-
İcarə öhdəlikləri	48,886	97,761
Digər aktivlər	48,366	88,250
Digər öhdəliklər	86,928	-
Cəmi vergi bazasını azaldan müvəqqəti fərqlər:	286,634	186,011
Vergi bazasını artıran müvəqqəti fərqlər		
Əmlak və avadanlıqlar və qeyri maddi aktivlər	40,776	51,582
Aktivdən istifadə hüququ	41,045	85,821
Cəmi vergi bazasını artıran müvəqqəti fərqlər:	81,811	137,403
Xalis vergi bazasını azaldan müvəqqəti fərqlər	204,823	48,608
Yerli vergi dərəcəsi hesablanan təxirə salınmış vergi aktivləri (20%-lə 2024-cü ildə, 20%-lə 2023-cü ildə)	40,965	9,722

“BRAND CREDIT BOKT” MMC

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

20. Mənfəət vergisi (davamı)

Mühasibat mənfəəti ilə mənfəət vergisi xərci arasında əlaqə 31 dekabr 2024-cü il və 31 dekabr 2023-cü il tarixlərinə aşağıdakı kimi izah edilir:

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-ci il
Vergidən əvvəlki mənfəət	810,373	366,593
Vergi dərəcəsi	20%	20%
Vergi dərəcəsinə uyğun hesablanmış vergi xərci	(162,075)	(73,319)
Vergi bazasına təsir edən daimi fərqlər	5,083	18,288
Mənfəət vergisi xərci	(156,992)	(55,031)
Cari mənfəət vergisi xərci	(188,430)	(45,684)
Təxirə salınmış vergi aktivində dəyişikliklər	31,438	(9,347)
Xalis mənfəət vergisi xərci	(156,992)	(55,031)

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
İlin əvvəlinə təxirə salınmış vergi aktivini	9,722	19,069
Təxirə salınmış vergi (xərci)/ gəliri	31,242	(9,347)
İlin sonuna təxirə salınmış vergi aktivini	40,964	9,722

21. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi

Cəmiyyət daxilində risklərin idarə edilməsi maliyyə (kredit, bazar, coğrafi, valyuta, likvidlik və faiz dərəcəsi riskləri), əməliyyat və hüquqi risklər ilə əlaqədar həyata keçirilir. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi funksiyasının əsas məqsədi risk limitlərinin müəyyən edilməsi və bu limitlərə riayət edilməsidir. Əməliyyat və hüquqi risklərin idarə edilməsində məqsəd bu risklərin azaldılması üçün nəzərdə tutulan daxili qayda və prosedurlara müvafiq qaydada riayət edilməsini təmin etməkdən ibarətdir.

Kredit riski

Maliyyə aləti üzrə əməliyyat aparən bir tərəf öz öhdəliyini yerinə yetirməməsi nəticəsində digər tərəfə maliyyə zərəri vurduqda, Cəmiyyət kredit riskinə məruz qalır. Kredit riski Cəmiyyətin qarşı tərəflərlə həyata keçirdiyi kredit və digər əməliyyatlar nəticəsində ortaya çıxır ki, bu da maliyyə aktivlərinin yaranmasına gətirib çıxarır.

Cəmiyyətin İdarə Heyəti tərəfindən təsdiqlənmiş Kredit Siyasətinə uyğun olaraq mümkün kredit risklərinin diversifikasiyasını və azaldılmasını təmin etmək üçün kredit portfelini üzrə bəzi limitlər müəyyən edilmişdir.

Bu limitlər aşağıda göstərilir:

1. Biznes və istehlak kreditləri portfelini üzrə limitlər;
2. İqtisadi sektorlar üzrə limitlər;
3. Regionlar üzrə limitlər;
4. Konsentrasiya limitləri; və
5. Təminatın növü üzrə limitlər.

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

21. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

Kredit riski (davamı)

Risqlərin İdarə Edilməsi Departamenti hər rüb limitləri müəyyən edir və onları nəzərdən keçirir. Bazar şəraitində əhəmiyyətli dəyişikliklər baş verdiyi təqdirdə həmin limitlərə yenidən baxıla bilər. Limitlərin dəyişməsi ilə bağlı təklif əvvəlcə Kredit Komitəsi, sonra isə İdarə Heyəti tərəfindən təsdiqlənir.

Kredit Əməliyyatları və Hesabatı Departamenti müntəzəm olaraq bütün limitlərə riayət edilməsinə nəzarət edir və bəzi limitlər (bir borcalan və ya bir-biri ilə əlaqədar borcalanlar qrupuna verilmiş kreditlərin maksimum məbləği və əlaqəli tərəflərə verilmiş kreditlərin maksimum məbləği) hər hansı yeni kreditin verilməsindən əvvəl yoxlanılır.

Bundan əlavə, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı ölkədə fəaliyyət göstərən bütün maliyyə təşkilatları tərəfindən riayət edilməsi məcburi hesab olunan bəzi limitlər müəyyən edir və bu limitlərə müntəzəm olaraq nəzarət edir.

Kredit risklərinin idarə edilməsi Cəmiyyətin əməliyyatlarının tərkib hissəsidir. Risqlərin idarə edilməsi funksiyası kreditlərin verilməsi və təsdiqlənməsindən onun geri qaytarılmasınadək baş verən kredit prosesinin bütün mərhələlərini əhatə edir. Cəmiyyətin Risqlərin İdarə Edilməsi Komitəsi və Kredit Komitəsi müntəzəm olaraq yığışır və ən azı ayda bir dəfə İdarəetmə Komitəsinə hesabat verir. Bu komitələr, ARMB-nin İdarə Heyəti tərəfindən 29 dekabr 2004-cü il tarixində təsdiqlənmiş Risqlərin İdarə Edilməsi Standartları və Prosedurları, aktivlərin təsnifləşdirilməsi və aktivlərin idarə edilməsi üzrə Cəmiyyətin daxili siyasətinə uyğun olaraq risklərin maksimum səviyyəsi ilə bağlı vəzifələri və təlimatları aydın şəkildə müəyyən etmişdir.

ARMB-nin müəyyən etdiyi Risqlərin İdarə Edilməsi Standartları və Prosedurlarına əsasən risklərin idarə edilməsi prosesinə onların müəyyən edilməsi və qiymətləndirilməsi yolu ilə risklərə nəzarət edilməsi və azaldılması, bu cür risklərlə bağlı hesabatların hazırlanması (məsələn, Rəhbərlik, komitələr və risklərin idarə edilməsi üzrə mütəxəssislər tərəfindən) və Rəhbərlik tərəfindən risk limitlərinin qəbul edilməsi aid edilir.

Risqlərin idarə edilməsi funksiyasının əsas məqsədləri aşağıda göstərilir. ARMB-nin müəyyən etdiyi Risqlərin İdarə Edilməsi Standartlarına görə risklərin idarə edilməsi infrastrukturunu və bankların üzlaşdığı risklər kənar mütəxəssis və ya auditor tərəfindən ən azı ildə bir dəfə qiymətləndirilməlidir. Ümumiyyətlə, ARMB-nin müəyyən etdiyi standartlarda konkret kəmiyyət limitləri və ya standartlar nəzərdə tutulmasa da, Cəmiyyət tərəfindən risklərin qiymətləndirilməsi üzrə müvafiq metodologiyanın qəbul edilməsi tələb olunur.

Cəmiyyətdə risklərin idarə edilməsi funksiyası Cəmiyyətin Müşahidə Şurası və bütün əməkdaşlarının vəzifə və səlahiyyətlərinin ümumi strukturuna daxildir.

Bu funksiya aşağıdakıların müəyyən edilməsini tələb edir: (i) risklərin idarə edilməsi funksiyası çərçivəsində nəzarət edilən risklərin həcmi və ya səviyyəsi, (ii) Cəmiyyətin daxili strukturunda risklərin idarə edilməsi funksiyasının yerinə yetirilməsinə görə məsul olan işçinin vəzifəsi və (iii) risklərlə bağlı məlumatların qiymətləndirilməsi metodologiyası, müvafiq hesabatların hazırlanması və bu cür risklərə nəzarət edilməsi (risk limitlərinin müəyyən edilməsi) və qərarların qəbul edilməsi prosesində bu cür məlumatların nəzərə alınması.

ARMB-nin müəyyən etdiyi Risqlərin İdarə Edilməsi Standartlarında kredit risklərinin xarakteri, eləcə də onların müəyyən edilməsi və qiymətləndirilməsi metodologiyası əks etdirilir. Bundan əlavə, Standartlarda Cəmiyyətin Müşahidə Şurası tərəfindən aşağıdakı risk limitlərinin qəbul edilməsi nəzərdə tutulur: kapital riski, bazar riski, kredit riski və konsentrasiya riski üzrə limitlər.

Cəmiyyət məruz qaldığı kredit riskinə bir borcalan, eləcə də coğrafi və ya fəaliyyət segmentləri üzrə limitlər müəyyən etməklə nəzarət edir. Bu cür risklərə Kredit Komitəsi kimi Cəmiyyətin müvafiq bölmələri tərəfindən gündəlik nəzarət olunur.

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

21. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

Kredit riski (davamı)

Bu cür risklərə həmçinin İdarəetmə Komitəsi tərəfindən hər ay nəzarət olunur və vaxtı keçmiş kreditlərin sayının azaldılması tələb olunduqda, prosedurların tətbiq edilməsi məqsədilə il ərzində mütəmadi olaraq nəzərdən keçirilir. Kredit riski səviyyəsinin məhsul, borcalan və sənaye sahələri üzrə limitləri müntəzəm olaraq Rəhbərlik tərəfindən təsdiqlənir.

Bir borcalan, o cümlədən banklar və broker şirkətlərinin məruz qaldığı kredit riski əlavə olaraq balans və balansdankənar riskləri əhatə edən ARMB-nin normativ sub-limitləri vasitəsilə, eləcə də gün ərzində forvard valyuta müqavilələri kimi ticarət vasitələri üzrə risk limitlərini ötürməklə məhdudlaşdırılır. Qəbul edilə bilən risk səviyyəsi üzrə limitlərə faktiki olaraq hər gün nəzarət edilir.

Cəmiyyətin kredit siyasəti kreditlərin verilməsi prosesinə cəlb olunan Cəmiyyətin hər bir əməkdaşının vəzifə və səlahiyyətlərini tənzimləyir, eləcə də kreditlərin verilməsi limitlərini, kreditlərə nəzarət qaydalarını, Cəmiyyətin tətbiq etdiyi reyting sisteminin prinsiplərini və kreditlərin verilməsi prosedurlarını müəyyən edir.

Kreditin təsdiqlənməsi proseduru və səlahiyyətlərin müəyyən edilməsi

Kreditin təsdiqlənməsi prosesi Cəmiyyətin Kredit Siyasətində nəzərdə tutulan prosedurlara uyğun olaraq həyata keçirilir. Kreditin təsdiqlənməsi səlahiyyətləri hər bir biznes vahidi üzrə Cəmiyyətin Rəhbərliyi tərəfindən təsdiqlənmiş limitlər çərçivəsində müəyyən edilir.

Kreditlərin təsdiqlənməsi üzrə səlahiyyətlər

Kreditlərin verilməsindən əvvəl Cəmiyyət, potensial borcalanların ətraflı qiymətləndirilməsini aparır. Bu təhlil potensial borcalanın maliyyə vəziyyətinə, bazardakı mövqeyinə, kreditin təminatı üçün qoyulmuş girovun növünə və dəyərinə, eləcə də kredit tarixçəsinə əsaslanır. Kreditlər üzrə monitoring borcalan üzrə Cəmiyyətin daxili risk reytingini nəzərə alaraq, kreditin ümumi müddəti ərzində müntəzəm şəkildə aparılır. Bir çox hallarda planlaşdırılmış monitoring hər rüb aparılır. Kreditin vaxtı keçdikdə, borcalana on gün ərzində bildiriş göndərilir.

Borcalan krediti ödəyə bilmədikdə 30 gün ərzində ikinci bildiriş göndərilir. Kreditlərin böyük hissəsi üzrə faiz ödənişləri hər ay aparıldığına görə, bu Cəmiyyətə borcalanın maliyyə vəziyyətinə dair əlavə məlumat əldə etmək imkanı verir. Ödənişlərin vaxtı gecikdirildiyi halda, Kredit Komitəsi tərəfindən əlavə monitoring keçirilir. Həmin Şöbə Cəmiyyətin aktivlərinin təhlükəsizliyi və mümkün kredit riskləri və zərərlərin azaldılmasını təmin etmək məqsədilə, bütün kredit növləri üzrə monitoring aparır və monitoringin nəticələrinə dair xüsusi hesabat hazırlayaraq onu Cəmiyyətin Kredit Komitəsinə təqdim edir. Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər istisna olmaqla, Cəmiyyətin bütün kreditlər üçün zəmanətlər və müxtəlif girov növləri (daşınmaz əmlak, əsas vəsaitlər, dövriyyədə olan mallar, qiymətli kağızlar və s.) şəklində təminat alınmasını nəzərdə tutur. Girovun qiymətləndirilməsi müstəqil peşəkar şirkət tərəfindən aparılır.

Bazar riski

Cəmiyyət bazardakı ümumi və spesifik dəyişikliklərə məruz qalan (a) valyuta (b) faiz dərəcəsi və (c) pay alətləri üzrə açıq mövqelər ilə əlaqədar bazar risklərinə məruz qalır. Bazar risklərinin idarə edilməsində Cəmiyyətin məqsədi valyuta məzənnələri və faiz dərəcələrindəki mənfə dəyişikliklərə görə Cəmiyyətin məruz qala biləcək açıq bazar mövqeləri üzrə mümkün zərər məbləğlərinin məhdudlaşdırılması və azaldılmasından ibarətdir. İdarəetmə Komitəsi qəbul edilə bilən risklərin səviyyəsi üzrə limitlər müəyyən edir və bu limitlərə hər gün nəzarət edir. Bu limitlər ARMB-nin Açıq Valyuta Mövqeyi Limitlərinin Müəyyən Edilməsi və Tənzimlənməsi Qaydalarına uyğun olaraq müəyyən edilir.

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

21. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

Bazar riski (davamı)

Cəmiyyətin hər-hansı bir valyuta üzrə açıq valyuta mövqeyi Cəmiyyətin məcmu kapitalının 20 faizindən, bütün xarici valyutalar üzrə isə 14 faizdən artıq olmamalıdır. Cəmiyyət, ehtiyac yarandıqda ARMB-nin müəyyən etdiyi limitlərdən daha sərt limitlər müəyyən edə bilər.

Xarici valyuta riski

Cəmiyyət Azərbaycan manatına qarşı xarici valyuta məzənnələrindəki dəyişikliklərin onun maliyyə vəziyyətinə və pul vəsaitlərinin hərəkətinə təsiri ilə əlaqədar xarici valyuta riskinə məruz qalır. İdarəetmə Komitəsi hər bir valyuta üzrə və ümumilikdə risklərin səviyyəsi ilə əlaqədar günün sonuna, həmçinin bir gün ərzində limitlər müəyyən edir və bu limitlərə gündəlik nəzarət edir.

Cəmiyyət spekulyativ fəaliyyət və ya hecinq məqsədləri üçün hər hansı derivativ alətlərlə əməliyyat aparmır. Bu cür alətlər Azərbaycan Respublikasında geniş yayılmamışdır.

Hesabat dövrünün sonunda Cəmiyyətin məruz qaldığı valyuta riski üzrə ümumi təhlil aşağıdakı cədvəldə əks olunur:

	31 dekabr 2024-cü il			31 dekabr 2023-cü il		
	Pul maliyyə aktivləri	Pul maliyyə öhdəlikləri	Xalis mövqe	Pul maliyyə aktivləri	Pul maliyyə öhdəlikləri	Xalis Mövqe
AZN	5,973,336	(4,140,117)	1,833,219	5,219,872	(3,515,965)	1,703,907
USD	15,504	-	15,504	15,908	-	15,908
Cəmi	5,988,840	(4,140,117)	1,848,723	5,235,780	(3,515,965)	1,719,815

Yuxarıdakı cədvələ yalnız pul aktivləri və öhdəlikləri daxildir. Cəmiyyət hesab edir ki, pay alətləri üzrə investisiyalar və qeyri-pul aktivləri əhəmiyyətli valyuta riskinin yaranmasına gətirib çıxarmır.

Valyuta məzənnələrindəki dəyişikliklər Cəmiyyətin mənfəət və ya zərərindən başqa, digər kapitalına heç bir təsiri yoxdur. Açıqlama Cəmiyyətin funksional valyutasından fərqli valyutalarda ifadə olunan pul qalıqları üçün hesablanmışdır. Cəmiyyət həssaslıq təhlili həyata keçirərkən aşağıdakı mülahizələri irəli sürür:

Həssaslıq təhlili Cəmiyyətin növbəti illik hesabat dövründə açıqlamalarını təqdim edən dövr ərzində mümkün dəyişikliklərin təsirini göstərir.

Cəmiyyət bütün mümkün dəyişikliklərin deyil, yalnız müvafiq risk dəyişənlərinin mümkün limitləri çərçivəsində təsirini açıqlayır.

Faiz dərəcəsi riski

Cəmiyyət bazar faiz dərəcələrinin dəyişməsinin onun maliyyə vəziyyətinə və pul vəsaitlərinin hərəkətinə təsiri ilə əlaqədar riskə məruz qalır. Bu cür dəyişikliklər nəticəsində faiz marjaları arta bilər, lakin faiz dərəcələri üzrə gözlənilməyən dəyişikliklər baş verdiyi təqdirdə faiz marjaları həmçinin azala və ya zərərin yaranmasına səbəb ola bilər. İdarəetmə Komitəsi faiz dərəcələrinin dəyişməsinin qəbul edilə bilən səviyyəsi üzrə limitlər müəyyən edir və bu limitlərə hər gün nəzarət edir.

“BRAND CREDIT BOKT” MMC

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

21. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

Faiz dərəcəsi riski (davamı)

Bu cədvəldə Cəmiyyətin cəmi maliyyə aktiv və öhdəlikləri müqavilə üzrə faiz dərəcələrinin dəyişməsi tarixlərinə və ya ödəmə tarixlərinə görə (bunlardan hansı daha tez olarsa) təsnifləşdirilir.

	Tələb edilən və ya 1 ay ərzində	1-6 ay ərzində	6-12 ay ərzində	12 ay-5 il ərzində	5 ildən çox	Cəmi
31 dekabr 2024-cü il						
Cəmi maliyyə aktivləri	1,520,249	1,473,199	1,159,258	1,836,134	-	5,988,840
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	(2,551,852)	(368,512)	(80,247)	(641,975)	(497,531)	(4,140,117)
31 dekabr 2024-cü il tarixinə faiz dərəcələrinə həssaslıq üzrə xalis çatışmazlıq						
	(1,031,603)	1,104,687	1,079,011	1,194,159	(497,531)	1,848,723
31 dekabr 2023-cü il						
Cəmi maliyyə aktivləri	1,737,358	1,762,166	801,096	935,160	-	5,235,780
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	(617,048)	(960,259)	(786,036)	(593,941)	(558,681)	(3,515,965)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə faiz dərəcələrinə həssaslıq üzrə xalis çatışmazlıq						
	1,120,310	801,907	15,060	341,216	(558,681)	1,719,815

Cəmiyyət öz maliyyə alətləri üzrə faiz dərəcələrinə nəzarət edir. Cəmiyyətin baş rəhbərliyi tərəfindən təhlil edilmiş hesabatlara əsaslanan faiz dərəcələri aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	31 dekabr 2024-cü il			31 dekabr 2023-cü il		
	AZN	ABŞ dolları	Digər	AZN	ABŞ dolları	Digər
Aktivlər						
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	1%-70%	28%	-	1%-70%	15%-28%	-
Öhdəliklər						
Müddətli borc vəsaitləri	0.1%-12.5%	-	-	0.1%-12%	-	-
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	12%-20%	-	-	12%-20%	-	-

“BRAND CREDIT BOKT” MMC

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

21. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

Coğrafi risk

31 dekabr 2024-cü il tarixində Cəmiyyətin maliyyə aktiv və öhdəliklərinin coğrafi təhlili aşağıda göstərilir:

	Azərbaycan Respublikası	İƏİT-yə üzv olan ölkələr	Cəmi
Aktivlər			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	39,194	-	39,194
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	5,949,646	-	5,949,646
Cəmi aktivlər	5,988,840	-	5,988,840
Öhdəliklər			
Müddətli borc öhdəlikləri	(3,372,503)	-	(3,372,503)
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	(718,728)	-	(718,728)
İcarə öhdəliyi	(48,886)	-	(48,886)
Cəmi öhdəliklər	(4,140,117)	-	(4,140,117)
Balans üzrə xalis mövqe	1,848,723	-	1,848,723

31 dekabr 2023-cü il tarixində Cəmiyyətin maliyyə aktiv və öhdəliklərinin coğrafi təhlili aşağıda göstərilir:

	Azərbaycan Respublikası	İƏİT-yə üzv olan ölkələr	Cəmi
Aktivlər			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	23,910	-	23,910
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	5,211,870	-	5,211,870
Cəmi aktivlər	5,235,780	-	5,235,780
Öhdəliklər			
Müddətli borc öhdəlikləri	2,637,049	-	2,637,049
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	781,155	-	781,155
İcarə öhdəliyi	97,761	-	97,761
Cəmi öhdəliklər	3,515,965	-	3,515,965
Balans üzrə xalis mövqe	1,719,815	-	1,719,815

Digər risk konsentrasiyaları

Rəhbərlik, verilmiş kreditlərin ümumi məbləği xalis aktivlərin 10%-dən yuxarı olan borcalanlar haqqında məlumatları əks etdirən hesabatlara əsasən kredit riski üzrə konsentrasiyaya nəzarət edir və bu cür məlumatları açıqlayır. 31 dekabr 2024-cü il tarixində Cəmiyyətin əhəmiyyətli risk konsentrasiyaları olmamışdır.

Likvidlik riski

Likvidlik riski Cəmiyyətin maliyyə öhdəliklərindən irəli gələn öhdəliklərin yerinə yetirilməsində Cəmiyyətin çətinliklərlə üzləşəcəyi riskdir. Buraya depozitlərin geri götürülməsi tələblərinə cavab vermək və faktiki olaraq ödəmə vaxtı çatmış maliyyə alətləri ilə üzrə digər maliyyə öhdəliklərini yerinə yetirmək üçün kifayət qədər vəsaitlərin mövcud olması aiddir. Likvidlik riski aktivlər üzrə əməliyyatların yerinə yetirilmə müddətinin öhdəliklər üzrə əməliyyatların ödəmə müddətləri ilə uzlaşmadığı hallarda ortaya çıxır. Cəmiyyətin Rəhbərliyinin fikrincə aktiv və öhdəliklərin ödəmə müddətlərinin və faiz dərəcələrinin uyğunluğu və ya nəzarət olunan uyğunsuzluğu maliyyə təşkilatlarının idarə olunması üçün əsas amillərdir.

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

---

21. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

Likvidlik riski (davamı)

Likvidlik risklərinin idarə edilməsi məqsədilə, Cəmiyyət aktiv/öhdəliklərin idarə edilməsi prosesinin bir hissəsi kimi bankların əməliyyatları üzrə gözlənilən gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinə hər gün nəzarət edir.

Cəmiyyətin likvidlik siyasəti aşağıdakılardan ibarətdir:

- Pul vəsaitləri hərəkətinin proqnozlaşdırılması və müxtəlif vaxt çərçivələrində likvidliyin təmin edilməsi üçün lazımi likvid aktivlərin səviyyəsinin saxlanması;
- Cəmiyyətin strateji məqsədlərinə uyğun maliyyə planının hazırlanması;
- Müxtəlif maliyyələşdirmə mənbələrinin saxlanması və beləliklə, Cəmiyyətin ölkədaxili və xarici mənbələrdən borc almaq imkanlarının artırılması;
- Yüksək likvidli və yüksək keyfiyyətli aktivlərin saxlanması;
- Məhsul bazasının vaxt çərçivələrində mövcud maliyyələşdirmə mənbələrinə uyğunlaşdırılması;
- Aktiv və öhdəliklər strukturunun vaxt çərçivələrində daimi monitorinqi.

22. Kapitalın idarəedilməsi

Kapitalın idarə olunmasında Cəmiyyətin məqsədi Mərkəzi Bankın kapitalın məbləği ilə bağlı müəyyən etdiyi tələblərə riayət edilməsini, Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin və kapitalın adekvatlıq əmsalının 20% həcmində saxlanılması üçün kifayət qədər kapital bazasının saxlanılmasını təmin etməkdir.

İdarə heyəti hesab edir ki, Cəmiyyət 2024-cü il üçün xarici bütün normativ tələblərə cavab verir.

23. Şərti öhdəliklər

Məhkəmə prosedurları

Vaxtaşırı olaraq və adi fəaliyyət gedişində Cəmiyyətə qarşı irəli sürülə biləcək iddialarla əlaqədar, Cəmiyyətin Rəhbərliyi öz təxminlərinə, eləcə də daxili və kənar peşəkarların məsləhətlərinə əsasən hesab edir ki, bu iddialarla bağlı heç bir əhəmiyyətli zərər baş verməyəcəkdir və müvafiq olaraq hazırkı maliyyə hesabatlarında zərərlərin ödənilməsi üçün hər hansı ehtiyat yaradılmamışdır.

Vergi qanunvericiliyi

Azərbaycanın vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyi müxtəlif şərtlərə və tez-tez baş verə bilən dəyişikliklərə məruz qalır. Cəmiyyətin əməliyyatlarına və fəaliyyətinə tətbiq edilən bu cür qanunvericiliyə dair Rəhbərliyin şərtlərinə müvafiq dövlət vergi orqanları tərəfindən etiraz edilə bilər.

Azərbaycan Respublikasında cərəyan edən son hadisələr göstərir ki, vergi orqanları qanunvericiliyi şərh edərkən və vergilərin məbləğini müəyyən edərkən daha sərt mövqe nümayiş etdirə bilər və keçmişdə etiraz edilməyən əməliyyat və fəaliyyətlərə yenidən baxıla bilər. Bunun nəticəsində, Cəmiyyətə qarşı böyük məbləğdə əlavə vergilər, cərimələr və faizlər hesablanıla bilər.

Vergi orqanları tərəfindən vergi ödəyicisinin son üç təqvim ilindən çox olmayan fəaliyyəti yoxlanıla bilər. Qanunvericiliklə müəyyən olunmuş xüsusi hallarda yoxlama daha artıq dövrləri əhatə edə bilər.

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

23. Şərti öhdəliklər (davamı)

Kapital məsrəfləri ilə bağlı öhdəliklər

31 dekabr 2024-cü və 31 dekabr 2023-cü il tarixlərində Cəmiyyətin binaları və avadanlıqları ilə əlaqədar kapital məsrəfləri ilə bağlı öhdəlikləri olmamışdır.

24. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri

Ədalətli dəyər, məcburi satış və ya ləğv etmə halları istisna olmaqla, maraqlı tərəflər arasında cari əməliyyat zamanı maliyyə alətinin mübadilə edilə bildiyi məbləği əks etdirir və ən yaxşı olaraq aktiv bazar qiyməti ilə təsdiqlənir.

Maliyyə alətlərinin təxmin edilən ədalətli dəyəri Cəmiyyət tərəfindən mövcud bazar məlumatlarından (əgər mövcud olarsa) və müvafiq qiymətləndirmə metodlarından istifadə etməklə müəyyən edilmişdir. Lakin, təxmin edilən ədalətli dəyərin müəyyən edilməsi üçün bazar məlumatlarını şərh edərkən peşəkar mülahizələr irəli sürmək tələb edilir. Azərbaycan Respublikasında inkişaf etməkdə olan bazar iqtisadiyyatına xas xüsusiyyətlər müşahidə olunmaqdadır, lakin iqtisadi şərtlər maliyyə bazarlarında aktivliyin həcmi məhdudlaşdırmaqda davam edir. Bazar qiymətləri köhnəlmiş ola bilər və ya aşağı qiymətlərlə satışın dəyərini əks etdirə bilər və bu səbəbdən maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini əks etdirməyə bilər. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini müəyyən edərkən Rəhbərlik bütün mövcud bazar məlumatlarından istifadə edir.

Cəmiyyət müəyyən qiymətləndirmə üsulları ilə maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini açıqlamaq üçün aşağıdakı qiymətləndirmə səviyyələrindən istifadə edir:

Səviyyə 1: fəal bazarda alınıb-satılan maliyyə alətlərinin (ictimai satışa çıxarılan törəmələr, ticarət və satıla bilən qiymətli kağızlar və s.) ədalətli dəyəri hesabat dövrünün sonunda bazar qiymətlərinə əsaslanır. Cəmiyyət tərəfindən saxlanılan maliyyə aktivləri üçün istifadə olunan bazar qiyməti cari təklif qiymətini əks etdirir. Bu alətlər 1-ci səviyyəyə daxil edilir.

Səviyyə 2: fəal bazarda alınıb-satıla bilməyən maliyyə alətlərinin (hesabdan əlavə törəmələr) ədalətli dəyəri müəssisənin təxminlərinə daha az etibar edərək və mümkün qədər müşahidə edilən bazar məlumatlarına əsaslanan qiymətləndirmə üsullarından istifadə etməklə müəyyən edilir. Ədalətli dəyər aləti tələb olunan bütün əhəmiyyətli müşahidələr mövcuddursa, alət 2-ci səviyyəyə aid edilir.

Səviyyə 3: Bir və ya daha çox əhəmiyyətli amillər müşahidə oluna bilən bazar məlumatlarına əsaslanma bilmirsə, bu maliyyə aləti 3-cü səviyyəyə aid edilir. Bu hal bazara çıxarılmamış qiymətli kağızlar üçün nəzərdə tutulur.

Aşağıdakı cədvəl maliyyə alətlərini ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyəsilə müəyyən edilən ədalətli dəyərlə təhlil edir:

	31 dekabr 2024-cü il			
	1-ci Səviyyə	2-ci Səviyyə	3-cü Səviyyə	Cəmi
Maliyyə aktivləri				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	39,194	-	-	39,194
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	-	-	5,949,646	5,949,646
Cəmi maliyyə aktivləri	39,194	-	5,949,646	5,988,840
Maliyyə öhdəlikləri				
Müddətli borc öhdəlikləri	-	-	3,372,503	3,372,503
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	-	718,728	-	718,728
İcarə öhdəliyi	-	-	48,886	48,886
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	-	718,728	4,091,117	4,140,117

“BRAND CREDIT BOKT” MMC

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

24. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri (davamı)

	31 dekabr 2023-cü il			Cəmi
	1-ci Səviyyə	2-ci Səviyyə	3-cü Səviyyə	
Maliyyə aktivləri				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	23,910	-	-	23,910
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	-	-	5,211,870	5,211,870
Cəmi maliyyə aktivləri	23,910	-	5,211,870	5,211,870
Maliyyə öhdəlikləri				
Müddətli borc öhdəlikləri	-	-	2,637,049	2,637,049
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	-	781,155	-	781,155
İcarə öhdəliyi	-	-	97,761	97,761
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	-	781,155	2,734,810	3,515,965

Amortizasiya olunmuş maya dəyərində qeydə alınan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri aşağıda göstərilir:

	31 dekabr 2024-cü il		31 dekabr 2023-cü il	
	Balans dəyəri	Ədalətli dəyər	Balans dəyəri	Ədalətli dəyər
Maliyyə aktivləri				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	39,194	39,194	23,910	23,910
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	5,949,646	5,949,646	5,211,870	5,211,870
Amortizasiya olunmuş maya dəyərində qeydə alınan maliyyə aktivləri	5,988,840	5,988,840	5,235,780	5,235,780

	31 dekabr 2024-cü il		31 dekabr 2023-cü il	
	Balans dəyəri	Ədalətli dəyər	Balans dəyəri	Ədalətli dəyər
Maliyyə öhdəlikləri				
Müddətli borc öhdəlikləri	3,372,503	3,372,503	2,637,049	2,637,049
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	718,728	718,728	781,155	781,155
İcarə öhdəliyi	48,886	48,886	97,761	97,761
Amortizasiya olunmuş maya dəyərində qeydə alınan maliyyə öhdəlikləri	4,140,117	4,140,117	3,515,965	3,515,965

Likvid və ya qısa müddətli (üç aydan az) maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin balans dəyərinin onların ədalətli dəyərilə eyni olduğu güman edilir. Müştərilərə verilmiş kreditlər istisna olmaqla Cəmiyyətin maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri likvid hesab olunur və ya hesabat tarixindən etibarən üç ay ərzində müddətinin tamamlanması gözlənilir.

Müştərilərə verilmiş kreditlərin ədalətli dəyəri ilk analoji maliyyə aktivləri üçün cari bazarda təklif olunan və tanınan faiz dərəcələri müqayisə olunaraq təxmin edilir. 31 dekabr tarixinə mövcud olan kreditlərin əksər hissəsi həmin tarixdə bitən dövrün 12 ayı ərzində və bazar faiz dərəcələri ilə verilmişdir, 2024-cü ildə verilən kreditlərin müqavilə üzrə faiz dərəcələri isə 31 dekabr 2024-cü il tarixinə olan bazar faiz dərəcələrinə yaxın qiymətləndirilir. Belə ki, onların balans dəyəri ədalətli dəyərinə bərabər hesab edilir.

“BRAND CREDIT BOKT” MMC

MALIYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR 31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

25. Maliyyə alətlərinin qiymətləndirmə kateqoriyaları üzrə təqdim edilməsi

MHBS 9, *Maliyyə Alətləri: Tanınması və Qiymətləndirilməsi* Standartına uyğun olaraq Cəmiyyət maliyyə aktivlərini aşağıdakı kateqoriyalara təsnifləşdirir: (a) mənfəət və zərərdə ədalətli dəyərə əks etdirilən maliyyə aktivləri (“MZƏD”); (b) sair məcmu gəlirdə ədalətli dəyərə əks etdirilən maliyyə aktivləri (“DMGZƏD”); (c) Amortizasiya olunmuş maya dəyərində qeydə alınan maliyyə aktivləri. (“AD”)

Cəmiyyətin bütün maliyyə aktivləri və öhdəlikləri amortizasiya olunmuş maya dəyərində qeydə alınır.

26. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar

Tərəflər o zaman əlaqəli hesab olunur ki, onlar eyni qrupun nəzarəti altında olsun və ya onlardan biri digərinə nəzarət edə bilsin və yaxud maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti ilə bağlı qərar qəbul edərkən digər tərəfə əhəmiyyətli təsir göstərə bilsin. Əlaqəli tərəflər arasındakı münasibətləri nəzərə alarkən həmin münasibətlərin hüquqi formasına deyil, iqtisadi məzmununa diqqət yetirilir.

Rəhbərliyə ödənişlər haqqında məlumat aşağıda təqdim edilir:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə	31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il üzrə
Əmək haqqı və mükafatlar	(171,855)	(68,506)
Cəmi	(171,855)	(68,506)

31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il ərzində, İdarə Heyəti üzvləri və aparıcı rəhbər işçilərin əmək haqları və bonuslardan ibarətdir.

27. Hesabat dövründən sonrakı hadisələr

Hesabat tarixindən sonra əhəmiyyətli hadisə baş verməmişdir.